REGD. No. H 18　　విడిప్రతి 0-25 పై.　　22-9-67 శుక్రవారం

జమీన్ రైతు

సంపుటి 39 ★ స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు ★ సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ★ సంచిక 38

మన ఏ. సి. ఇక లేడు, రాడు!

మహోన్నతుడైన ఆప్తుని ఆత్మీయుని అస్తమయానికి ఏకవ్యక్తిగా విలపించిన సింహపురిమండలం

రాజకీయరంగంలో నెల్లూరు నిండుతనం నీరవమైపోయింది!

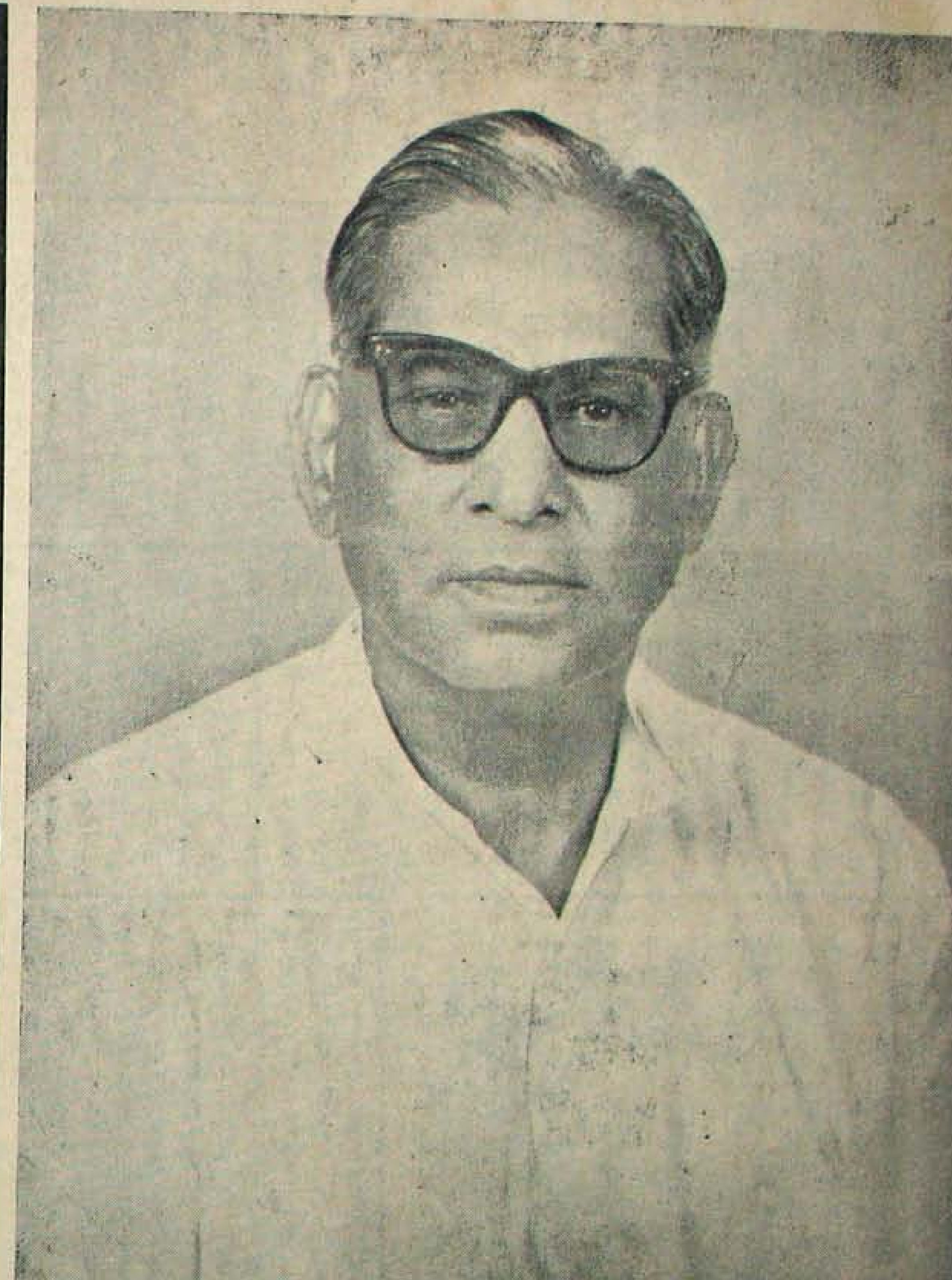

మన ఏ. సి. యిక లేడు, రాడు. నెల్లూరువాడుగా పుట్టి, నిలువెత్తు పెరిగి, నింగిదాకా ఎదిగిన మన ఏ. సి. మళ్లీ యికరాడు. ఆంధ్ర రాజకీయ రంగంలో నిఖరమైన నెల్లూరతనానికి నాలుగు పంద వర్షాలపాటు నిలువుటద్దంగా మెరసిన మన ఒంటే-ఏ.సి. నిర్యాణానికి నెల్లూరు జనం అల్లే విలపించారని చెప్పాలి. లేకుంటే మద్రాసు నుండి కొనిరాబడిన ఆయన భౌతికకాయాన్ని కడసారి చూడాలని కష్టాలుతెంచుకొని వచ్చిన లక్షలాది ప్రజా నమూహానికి అర్థమే లేదనుకోవాలి.

వచ్చారు.

ఏమిటి దీనికి కారణం? సామూహికమైన సన్నివేశాలంటే జనంలో యింకా 'క్రేజ్' పోలేదు- అని ఎట్లా సిద్ధాంతీకరించుకోగలం? ఏమిటి ఏ. సి. వ్యక్తిత్వంలో దాగివున్న కీలకం? విశేషం? ఆయన ఇంతకంటే యింకేం కావాలి మనిషిని అభిమానించడానికి? ఆయన నాయకత్వంలో భాసించే యీ సౌమ్యగుణం, సద్గుణం వల్లనే ఆయన అందరివాడయ్యాడు, అందరికీ ఆప్తుడయ్యాడు, ఆత్మీయుడయ్యాడు, అగ్ర నాయకుడయ్యాడు.

ఇటీవలి ఆంధ్ర రాజకీయ కల్లోలాల తర్వాత రాష్ట్ర హోమ్‌మంత్రిగా ఆయన ప్రమాణస్వీకారం చేసిననాటనుండే ఆయనలో లీలగా దారుణమైన క్యాన్సర్ రోగచిహ్నాల ప్రారంభమైంది.

హోమ్ మంత్రి అయ్యాడనేకాని హైదరాబాదులో నాలుగురోజులపాటైనా వుండలేదు. సెక్రెటేరియట్ లో ఆయన

విన్పించింది. ఈ అప్రియమైన విషాదవార్త విని నెల్లూరువివర్ణమైపోయింది. నగరంపై విషాదచ్ఛాయలు క్రమ్ముకున్నాయి. ఎక్కడివారక్కడదుకాణాలుమూసివేశారు. మున్సిపల్ఎన్నికల ప్రచారపు ఒరద వూనుకొనివుండిన నగరవీధులు అల్లే నిల్చిపోయాయి. నెల్లూరు నాడిఅనదగిన ట్రంకురోడ్డో వ్యాపార-సాపార-వాహ్యాళి కోలాహలం బందైపోయింది. నెల్లూరు రోటరీక్లబ్ లోవుండగా యీవిలేఖరి ఈవార్త విన్నాడు. సంతాప సూచకంగా రోటరీ క్లబ్బు సమావేశం వాయిదాపడ్డది.

మూడుదశాబ్దాలపాటు నెల్లూరుటౌనింగ్

నెల్లూరునుంచి మద్రాసు ఆకాశంవైపు దృష్టి కొనసాగింది. మద్రాసు నర్సింగ్ హోమ్‌లో కన్నుమూసిన ఏ. సి. చుట్టూ చేరివుండిన కుటుంబసభ్యులు గొల్లుమన్నారు. కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు కామరాజ్ వచ్చి తన సానుతాపం ప్రకటించారు. మద్రాసు ముఖ్యమంత్రి అణ్ణాదురై సంతాప సూచకంగా ఏ. సి. భౌతికకాయంపై పుష్పగుచ్ఛం వుంచిపోయారు. కేంద్ర మంత్రి కె. వి. రఘునాథరెడ్డి, కె. రఘురామయ్యగారలు ప్రక్కనేవున్నారు.

జనార్ణవంగానే వుండింది. నగరంలోవున్న పోలీసు జనాభా అంతా కూడా అక్కడే వుండింది, 'తమ మంత్రి' అంత్యక్రియల కోసం ఏర్పాటు చేయడంలో నిమగ్నమై వుండింది. రాత్రి రెండు గంటల సమయం దాటిన తర్వాత 'ఏ. సి.' వున్న పోలీస్ వ్యాను వచ్చింది.

ఎక్కడో పైనవున్న గగనం నుండి కూడా నాలుగుఅశ్రుబిందువులు వల్చగారాలాయి.

అంతమంది జనమూ వరసగా పోలీస్ ఏర్పర్చిన 'క్యూ' లో చేరి ఏ. సి. భౌతిక కాయాన్ని కడసారి కన్నులారా కన్నీటి తెరలమధ్య దర్శిస్తూవెళ్ళారు. తెల్లవార్లూ ఆ మైదానంలో ఆ జనం అట్లనే వున్నారు.

☆ జమీన్‌రైతు ☆

శ్రీ ప్లవంగ భాద్రపద బహుళ చవితి శుక్రవారం 22-9-1967

మరపురాని మన ఏ. సి.

చనిపోతారని తెలుసు; చనిపోతున్నారనీ తెలుసు; కాని చనిపోయాడన్నప్పుడు ఆదెందువల్లనో మూగ ఆవేదనతో మనే తప్పిపోయింది. ఆలోచనలు రాలేదు, అనుభూతులు కలుగలేదు; అంతా శిలా మయమైపోయింది శరీరం. అది ఒక వ్యక్తి పరిస్థితిగాదు; శ్రీ ఏ. సి. మరణ వార్తను ఆకాశవాణి వినిపించినప్పుడు, సింహపురి సింహపురి ఒక్క వ్యక్తిగా నిశ్చేష్టితమైపోయింది. ఏ. సి. ప్రజా హృదయాలను ఎంతగా చూరగొన్నాడో, మండలంలోని ఆబాలగోపాలానికి ఎంతగా ప్రేమపాత్రుడయ్యాడో, ప్రజానురాగాన్ని ఎంత ప్రగాఢంగా సంపాదించుకో గలిగాడో విషణ్ణవదనాలతో, శోకపరితప్త హృదయాలతో వారి భౌతిక కాయాన్ని కడసారి దర్శించి, అంజలి ఘటించవచ్చిన లక్షలాది స్త్రీ పురుషులే నిదర్శనం.

సామాన్య ప్రజాసాన్నిహిత్యం ఏ. సి. ని అంతవాణ్ణిచేసిన విశిష్టస్వభావం. వారిలో గర్వంలేదు, ద్వేషంలేదు. వారు అంతస్తులు పాటించేవారుకాదు. ఆకాశాన్నుండి వూడిపడినవాణ్ణనే కృత్రిమ అధికృత, భ్రమ వారిలో వుండేవికావు. అందువల్లే సామాన్యుడు మొదలు, సంపన్నుడు వరకు ఆయనను ప్రేమించగలిగారు, సన్నిహితం కాగలిగారు. ఆయన ఎన్నడూ ఒంటరిగా వుండిఎరుగరు; ఇంటర్వ్యూల నియమనిబంధనలు పాటించి ఎరుగరు; గుసగుసల తతంగానికి చోటిచ్చి ఎరుగరు. ఎప్పుడూ పదిమందిని చుట్టూ చేర్చుకొని, బాతాఖానీ రూపంలో రాజకీయ చర్చలు, వ్యూహాలు, పథకాలు వేస్తూ, సరదాగా గడిపేవారు. ఒకసారి దగ్గరకుచేరినవారు, మరలా దూరమయ్యేవారుకాదు; ఒకసారి అభిమానించిన వారు, మరలా ద్వేషించేవారుకాదు; ఒకసారి అనుచరులైనవారు, మరలా శత్రువులయ్యేవారుకాదు అభిమానిస్తే ప్రాణాన్నిచ్చేవారు; ద్వేషిస్తే అంతుతేల్చుకొనేవారు. కాని ద్వేషం వారిలో కరడుకట్టుకొనివుండేదికాదు; ఎదుటబడితే అంతా మరచిపోయి, ఆత్మీయతను ప్రదర్శించేవారు. పట్టు విడుపులు, దయాదాక్షిణ్యాలు, క్షమౌదార్యాలుగల ఆర్ద్ర హృదయం వారిది. అందువల్లే వ్యక్తిగతంగా ఏ రాజకీయవాదికీలేని అభిమానకోటి, అనుచరబృందం ఏ. సి. కి వుండినది. ఎన్నిలోపాలున్నా దోషాలున్నా, రాజకీయంగా ఎన్ని ఒడిదుడుకులు వచ్చినా, ఎన్ని విపరీతపరిణామాలు సంభవించినా వ్యక్తిగతంగా ఏ. సి. పట్ల వారి విరోధులకుసైతం ప్రేమాభిమానాలు తరగలేదు. వారి అనారోగ్యము అందరిలో ఆందోళన ఆవేదనలు కల్గించాయన్నా; వారి అస్తమయం అందరినీ శోకపరితప్తులను గావించినదన్నా ఏ.సి. ముప్పైఏళ్లుగా సంపాదించి గుప్త పరచుకున్న అనురాగమే కారణం.

రాజకీయంగా ఏ. సి. వున్నతికి దోహదమిచ్చింది అవధులులేని వారి వుపకారతత్వం సహాయపడుటకు తన మన భేదాలేదు; మంచిచెడు విచక్షణలేదు; సాధ్యాసాధ్య ఆలోచనలేదు; వెనుక ముందు చూపులేదు. ఆశ్రిత జనపక్షపాతిగా, ఆపద్బాంధవుడుగా గట్టి విశ్వాసాన్ని పొందుకొల్పుకున్నారు. వారివల్ల వ్యక్తులూ లాభపడ్డారు; సంస్థలూ సహాయాన్ని పొందాయి. ఈ సహాయ స్వభావమే వారి నాయకత్వానికి కాంక్రీటు పునాది అయినది. సింహపురి నగరహద్దులకే పరిమితమైవుండిన వారి నాయకత్వం జిల్లా వ్యాప్తమగుటకు, రాష్ట్రరంగానికి ఎగబ్రాకుటకు దోహదకారియైనది. కేంద్రమంత్రి శ్రీ రఘునాధరెడ్డి వెలిబుచ్చినట్లు ఏ. సి. ఒక పరమశివుడే అనిపించుకున్నాడు.

స్వాతంత్ర్యానంతర నెల్లూరుమండల చరిత్రను, తనజీవితచరిత్రగా చేసుకోగలిగిన అఖండ ప్రజ్ఞావంతుడు, రాజకీయదురంధరుడు శ్రీ ఏ. సి. రాజకీయంగా తాను నిలువెత్తున పెరిగి, జిల్లాను నిలువెత్తున పెంచిన ధీశాలి శ్రీ ఏ. సి. ఈ ఇరవై ఏళ్ళలో వారి ఎరుకలేకుండా జిల్లాలో ఏ మారుమూలకూడా, ఏ రంగంలో కూడా చీమచిటుక్కుమన్న సాదృశ్యం కనపడదు. జిల్లా రాజకీయాలలో, వ్యవహారాలలో, అంతగా తాదాత్మ్యమంది పోయారు. తనకంటే పెద్దవారిని, పెద్ద పదవులలో వున్నవారిని, అనుభవరులను తన వెనుకవారుగా చేసివేసి రెండు దశాబ్దాలు ప్రజారంజకుడైన నిరంతరగా ఎదురులేకుండా తనమాటను శాసనంగా చెలాయించుకున్నారు. ఏ రాష్ట్రంలో, ఏ ప్రాంతంలోకూడా ఒక రాజకీయవాది యింత పలుకుబడిని, ప్రాభవాన్నిపొందిన వుపమానం కనబడదేమో!

రాజకీయంగా ఏ. సి. వున్నతి కేవలం స్వయం ప్రతిభతో, నేర్పుతో, ఓర్పుతో, పరిశ్రమతో క్రమంగా నిర్మించుకున్నదే గాని యాదృచ్ఛికంగా వచ్చిందికాదు. నిర్భయత్వం, నిర్మలత్వం, నిష్కాపట్యం ఈ సహజగుణాలన్నీ వారి అభివృద్ధికి ఎంతగానో తోడ్పడినాయి. వారు సహచరుడేగాని, అనుచరుడుకాదు. ఒకరికి తన బలాన్ని, సహాయాన్ని అందిచ్చిన వాడేగాని; ఒకరి దయాదాక్షిణ్యాలమీద ఆధారపడినవాడుకాదు. తాను ఒకరికి బ్రహ్మరథం పట్టినవాడేగాని, తాను పట్టించుకోవాలనుకున్న వాడు కాదు. తాను మంత్రికాగలశక్తి స్తోమతలను చేకూర్చుకొన్న ఎన్నాళ్ళకో మంత్రి అయినవాడేకాని, దేబిరించి సంపాదించుకున్నవాడు కాదు. చిన్న స్థానికపదవి ఆలంబనంగా రాష్ట్రపదవులనలంకరించినవాడే కాని, నేలవిడిచి సాముచేసినవాడుకాదు, పునాదిలేకుండా పైకి పోయినవాడుకాదు. మంత్రికాకముందు, పదిమందిమంత్రుల పలుకుబడిని– అధికారాన్ని చలాయిస్తూ, ఏ. సి. అంటే నెల్లూరు, నెల్లూరంటే ఏ. సి. అని అనిపించుకోగలిగాడంటే అది ఆయనొక్కడికే సాధ్యమైంది. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి అన్నట్లు సింహపురి సింహంగానే ఆయన గర్జించాడు, రాజకీయాల్లో సింహబలుడనే అనిపించుకున్నాడు.

వెరవు, విఫలత, ముఖప్రీతి, స్తుతులు ఎరుగని ఏ. సి. కి మంత్రిత్వం అచ్చిరాలేదు. ఆయన స్వతంత్రప్రవృత్తి, తిరుగుబాటు స్వభావం ఆయన అభ్యున్నతికి అడ్డుపడినాయి, మనఃక్లేశాన్నీ కల్గించాయి. ముఖ్యమంత్రులగుటకు, మంత్రులగుటకు ఎంతో తోడ్పడగలిగిన ఏ. సి., తన మంత్రిత్వాన్ని స్థిరంగా నిలుపుకోలేకపోయాడు, ప్రశాంత చిత్తంతో మంత్రిత్వాన్ని అనుభవించలేకపోయాడు. నాయకుడుగా సంజీవరెడ్డి విజయం తన విజయమనుకొని సంబరపడితే ఆయన మంత్రివర్గంలో స్థానం దొరకలేదు. యువకుడు, స్నేహశీలి అయిన సంజీవయ్య ముఖ్యమంత్రిత్వానికి తగినవాడని మద్దతిచ్చి మంత్రి అయితే, తీరని అవమానంతో బయటపడవలసివచ్చింది. బ్రహ్మానందరెడ్డి మంత్రాంగ సహచరత్వమూ వివాదాస్పదంగానే పరిణమించింది. కర్కశమైనమనసు, మృదువైన పలుకు కాకపోవడం ఏ.సి. కి తీరని అపకారం చేసింది; ఇదుమలకు గురిచేసింది. హృదయనిర్మలత్వానికి తోడు, మాటనేర్పు వుండివుంటే, ఏ. సి. మరెంతగానో రాణించివుండేవాడు, మరెంతగానో వున్నతస్థితికి పోయివుండేవాడు. అనుభవం వారిలో సర్దుబాటు ధోరణికి దారితీయగా, ఆయుస్సు కొరతైపోయింది! కేవలం పదవితోనే ఏ. సి. ని కొలవకుంటే, వారికీర్తి ప్రతిష్ఠలు దిగంతాలకు వ్యాపించాయనే చెప్పవచ్చు. ఏ స్వతంత్రప్రవృత్తి, ఆత్మాభిమానము, తిరుగుబాటుతత్వము ఏ. సి. కి అపకారం చేశాయని, వారి పురోభివృద్ధికి ప్రతిబంధకాలయ్యాయని భావిస్తున్నామో, అవే వారికీర్తి ధ్వజాన్ని ఎవరెస్టు పై ప్రతిష్ఠించాయి. మంత్రిత్వంకోసంవారు ఆత్మను చంపుకొనివుంటే, ఏ. సి. కూడా అందరివలెనే ఒక మామూలుమంత్రి అయివుండేవాడు. కాని ఏ. సి. చరిత్ర పురుషుడయ్యాడు; ధైర్యసాహసాలు గల మహావ్యక్తిగా గుర్తింపునుపొందాడు. అల్పము, అశాశ్వతమైన మంత్రిత్వం కంటే; అజరామరమైన కీర్తి కొరదగింది గదా!

తనకుతానేసాటి అనిపించుకొని, చరిత్రను సృష్టించినఏ.సి. మరపురాడు, మరువలేము. నెల్లూరు మండలానికి ఏ.సి. వంటి వ్యక్తి, ఏ. సి. వంటి ప్రజానాయకుడు నభూతో నభవిష్యతి. ఆ మహోన్నత మూర్తికివే మా ప్రేమాంజలులు. వారి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతిని ప్రసాదించుగాక. వారి కుటుంబానికి మా ప్రగాఢ సానుభూతి తెలియజేస్తున్నాము.

ఏ. సి. మృతదేహం అంతిమయాత్రకై పోలీస్‌వాహనం పైకి మార్చబడుతుండగా: నిరీక్షిస్తున్న స్పీకరు నీలం సంజీవరెడ్డి, ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డి, రాజ్యసభ సభ్యురాలు శ్రీమతి యశోదారెడ్డి, కలెక్టరు మురళీధరరావు ప్రభృతులు —ఫోటో: ఎతిరాజ్.

హైదరాబాదు లేఖ

విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం ద్వారా ముఖ్యమంత్రి ఇంకా బలాన్ని పుంజుకున్నారు!

బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి మంత్రివర్గంపట్ల విశ్వాసరాహిత్యాన్ని ప్రకటిస్తూ ప్రతిపక్షాలన్నీ సంయుక్తంగా ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం వీగిపోవడంలో ఆశ్చర్యంకాని వింత కాని ఏమీలేదు. తీర్మానానికి అనుకూలంగాను వ్యతిరేకంగాను వచ్చిన వోట్లసంఖ్య (69-199) కూడా దాదాపు అనుకున్నట్లుగానే ఉంది.

ఈ తీర్మానాన్ని పురస్కరించుకొని కాంగ్రెస్‌పార్టీలోనుంచి ఎవరైనా అసంతృప్తి చెందినవారో లేక అధికార వాంఛాపరులో వైతొలగి మంత్రివర్గ పతనానికి దోహదం చేస్తారేమోననుకున్నవారికి ఆశాభంగంగా ప్రధానప్రతిపక్షమైన డెమోక్రటిక్ ఫ్రంట్‌నుంచే ఇద్దరోముగ్గురో తమ ఫ్రంట్ సభ్యత్వానికి రాజీనామాలు ప్రకటించారు, కాంగ్రెస్‌పార్టీలో చేరాలన్న తమ కోరికనుకూడా వ్యక్తంచేశారు.

రివెన్యూబిల్లుకు వ్యతిరేకంగా పెద్దపెట్టున ఆందోళనను నిర్మించి, దానితో మంత్రివర్గంపై రాజకీయంగా దెబ్బతీయాలనే ఉద్దేశంతో, ప్రతిపక్షాలు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టాయి. అందుకే దీనికితగా రాజధానిలో పెద్ద ఊరేగింపు, ఆసెంబ్లీముందు బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శనం చేయాలని నిశ్చయించుకున్నారు. నగరంలో సభలు ఊరేగింపులపై ప్రభుత్వం ఒక విధంగా అనాలోచితంగానే నిషేధాజ్ఞ విధించింది. దీనితో తమ ఉద్యమం ఇంకా రక్తికట్టవచ్చునని, నిషేధాజ్ఞను ఉల్లంఘిస్తామని ప్రకటించారు. కాని చివరికి నిషేధాజ్ఞలను ఉపసంహరించుకొనడంతో అంతా చప్పబడిపోయింది. ఊరేగింపులోను సభలోను ఐదారువేల కంటేమించి ప్రజలు పాల్గొనలేదు. వారి దురదృష్టమాఅని అశితంరాత్రే బూర్గుల రామకృష్ణారావు నిర్యాణం చెందడంతో నగర వాతావరణమే మారిపోయింది.

కాంగ్రెస్‌పార్టీ సభ్యత్వం అసెంబ్లీలో 200 లకు పెరుగుతుందని ముఖ్యమంత్రి అదివరకే ప్రకటించారు. ఆయన ఆశయం నెరవేరుతున్నది. అయితే పీపుల్సు డెమోక్రటిక్‌పార్టీ వారుకూడా చేరినప్పుడే పార్టీ బలం 200 అవుతుంది. చేరకపోయినా వీరంతా ప్రభుత్వంతోనే వుంటారనడంలో సందేహంలేదు. నిజానికి ఈపార్టీ నాయకులు డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి, బెజవాడ

—కొరవ 11 వ పేజీలో

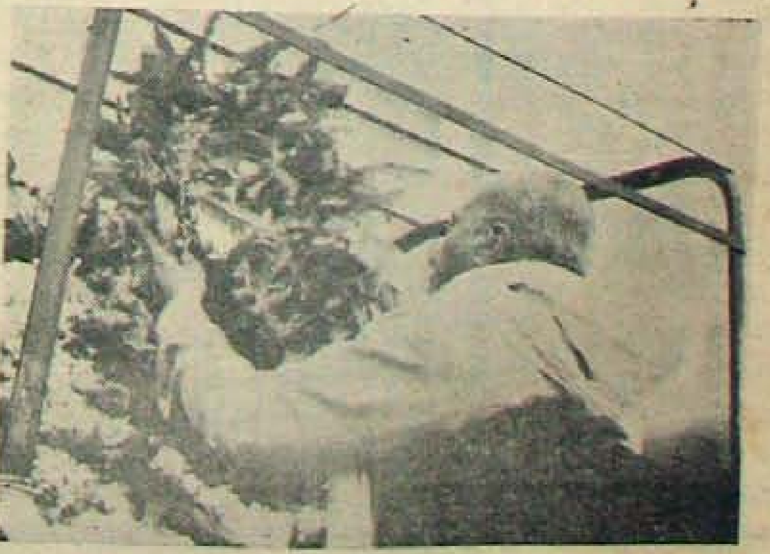

ఏ. సి. భౌతికకాయంపై గౌరవపురస్సరంగా పుష్పగుచ్ఛం వుంచుతున్న మంత్రి శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు. —ఫోటో: ఎతిరాజ్

లోకవృత్తం

లోకసంచారి

* మావో భవిష్యత్తు ఎన్నాళ్లు?- రష్యా అంచనాలు, ప్రకటనలు
* అమెరికాను తలదన్నే యూరప్ సమాఖ్య కలలుగంటున్న దేగాల్!
* జంగ్-కై-షేక్ రాజ్యంతో వివిధ దేశాల స్నేహాలు; చైనా కంఠశోష!
* ఆఫ్రికాలో విచిత్ర పరిణామాలు

మనలను కబళించదలచిన మావో భవిష్యమెన్నాళ్లు? త్వరలో ఆర్మీలో విప్లవం వచ్చి, మావో ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోస్తుందని రష్యా అంచనా. ఈలోగా పరిమితంగా చైనాతో సహకరించడమే రష్యా ధ్యేయమని ఆసీమ కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి బ్రెజ్నెవ్ పల్కినాడు. ఆ పరిమితి ఏమిటో? అదేమో తెలియకుండానే ఎందుకట్లా ఆయన నుడివెనంటారా, అతడు భాషించింది బుఖారెస్టులో!

బుఖారెస్ట్ రుమేనియా రాజధాని. కమ్యూనిస్టు ప్రపంచంలో అతీనంగా వుంటున్నది ఆరాజ్యం. దానికి పశ్చిమ రాజ్యాలతో, చైనాతో, రష్యాతో సద్భావ సంబంధాలున్న సంగతి చదువరులెరుగుదురు. అందువలన ఆ గడ్డమీద సెప్టెంబర్ 7 వ తేదీన ఒకపార్టీ సమావేశంలో బ్రెజ్నెవ్ భాషించినపుడు ఆ విధంగా అనక తప్పదు.

తన తప్పిదం వల్ల చైనా రష్యాకూ యితర కమ్యూనిస్టురాజ్యాలకూ దూరమైనదనే అభిప్రాయం కలగవలెనుగాని తానై చైనాతో తెగతెంపులు చేసుకున్నట్లుండరాదు. అదీ రష్యా ఆవేదన.

• • •

రుమేనియాకు ఒక విధంగా త్రోవ చూపినది టిటో సీమ, యుగోస్లావియా. కాని ఈ రెంటికంటె ఎక్కువగా స్వేచ్ఛను నిత్యజీవనంలో అనుభవించే కమ్యూనిస్టు సీమ పోలాండ్.

బ్రెజ్నెవ్ బుఖారెస్టులో ప్రసంగించిన మర్నాడు సెప్టెంబర్ 8 న ఫ్రెంచి నియంత దేగాల్ ఒక పోలిష్ నగరంలో (క్రాకోవ్) విశ్వవిద్యాలయాల చదువరులతో, ప్రొఫెసర్లతో ముచ్చటిస్తూ ఇట్లన్నాడని తెలిసింది:

“పెద్దపెద్ద రాజ్యాలలోకి దేశాలు కలిసిపోవడం కూడనిపని. అంతరంగికంగా మనవంటి సీమలు గొప్ప కృషి సాగించవలెను. బహిరంగంగా పరస్పర సహకారం అవసరం. ఈ విధంగా అధునికమైన ప్రగతిని మనం సాధించవలెను. ఫ్రాన్స్, పోలాండ్ దేశాల పొత్తు సహజమైనది, చిరకాలంగా చెదరకుండా వుంటున్నది.”

దీని భావమేమి? తూర్పు - పడమరల యూరప్ సీమలు చిన్నవి ఏకమై ఇటు అమెరికాను, అటు రష్యాను హద్దులలో వుంచి, తాము కోరినప్పుడు అవి సహకరించేట్లు చేసుకోవలెను. ఈ ఉద్యమాన్ని తాను నడిపిస్తే మిగిలిన దేశాల నాయకులనుసరించవలెనని ఫ్రెంచి నియంత సంకల్పం.

నెపోలియన్ United States of Europe(U.S.E.) యూరప్‌సమాఖ్య కావలెనని తలంచెను. ఇంకొకరూపంలో దానినే USA అనగా అమెరికాను తలదన్నే సృష్టిగా తయారు చేయవలెనని ఆయన 'రాజకీయ' వారసుడనదగిన దేగాల్ యత్నిస్తున్నాడు

• • •

రష్యా, అమెరికాల వాలకం చూస్తూ వుంటే ఆ రెండు రాజ్యాల కక్షిదారులు స్వతంత్రమైన పోకడలకు పోక తప్పదు.

ఉదా:- వీత్‌నాం. అక్కడకు పదివేల మంది సైనికులను అదనంగా పంపించి, ప్రపంచసంస్థద్వారా యుద్ధవిరమణకై సంప్రదింపులు జరపడానికి అమెరికాపూనుకున్నది. అదంతా హుంబక్కే-తాచుకుంటే నేడే వీత్‌నామ్‌లో యుద్ధాన్ని అమెరికా ఆపివేయగలదు- అని రష్యా వ్యాఖ్యానించింది; ఉత్తర వీత్‌నాం సీమకు మరింత మిలిటరీసాయంచేయడానికై పూనుకున్నది. ఈవిధంగా వీత్‌నాం కష్టం కాలుతూనే వుంటుంది.

ఈ రాజ్యాల చర్యలతో విసుగెత్తి ప్రపంచసంస్థ కార్యదర్శి రంగనిష్క్రమణ చేయునలెననే భావాన్ని వెల్లడించినట్లు వినికిడి. అగ్రరాజ్యాలు, మిగిలినరాజ్యాలు బ్రతిమలాడి ఈయనను ఈసారి కార్యదర్శిగా వుండినసంగతి పాఠకులకు పరిచయమేగదా!

• • •

మళ్ళీ మనం చైనా కువస్తాం. ప్రథమ దుర్గనం వందే-అన్నట్లుగా జపానువంటి సీమ ప్రవర్తిస్తున్నది. చల్లగా ఫార్మోసా ప్రభుత్వంతో బాంధవ్యంనెరపి,తన పలుకుబడినివిస్తరింపజేసుకునేటాపానిమెళకువను గమనించి, పీకింగ్ రేడియో 'జపాన్-ఫార్మోసా (తాయ్ పే) కుట్ర'పై నానా దుర్భాషలాడింది

అంతట జపాను లోలోన తనకార్యం నెరవేర్చుకొని బహిరంగంగా మాత్రం తాయ్‌పే సీమకోరిన 112½ కోట్ల రూపాయల దీర్ఘవ్యవధిగల ఋణాన్ని మంజూర్ చేయలేదని ప్రకటించింది. ఐతే ఈ నిరాకరణకుగల హేతువులను స్వయంగా వివరించడానికి జపాను ప్రధాని తాయ్‌పే వెళ్లినాడు!

జంగ్-కై-షేక్ పాలితమైన ఆసీమ పారిశ్రామికంగా చాలా అభివృద్ధికి వచ్చినది. అందువలన యింత దీర్ఘవ్యవధిగల ఋణం దానికవసరంలేదు కాగా, 1965లో యింత మొత్తపు ఋణాన్ని మంజూరు చేయించుకున్న తాయ్‌పే ఆ ఋణ 18½ కోట్ల రూపాయల విలువగల మొత్తాన్నే వాడుకున్నది. ఈ కారణాలను తెల్పి జపాను ప్రధాని తిరిగి వచ్చెను. ఐతే అక్కడ సంప్రదింపులలో జరిగిన మిగిలిన చర్చలు దేవరహస్యములు. ఒకటిది-ఐతే రహస్యం—మా ఊహకు తట్టినది-ఏమనగా హద్దుమీరి వర్తించే మావో రాజ్యం శిధిలం కాబోయేటప్పుడు, కమ్యూనిస్టేతర రాజ్యాలైవున్న తమ కర్తవ్యమేమిటి అన్నవిషయం చర్చకువచ్చింది.

• • •

అదుగో ఆ తాయ్‌పేకు ఒక ప్రతినిధివర్గాన్ని పంపిన సింహళాన్నికూడా పీకింగ్ రేడియోలో యిష్టంవచ్చినట్లు తూలనాడినారు. సింహళానికి వెళ్ళిన మన ప్రధాని ప్రయాణం సమయానికేకుదిరింది.

బర్మాలోని చైనావారుచేసిన ఉన్మాదపు వర్తనకు ప్రజలు ప్రతీకారంచేయగా, బర్మా ప్రభుత్వం శాంతిని కాపాడలేదని చెప్పి పీకింగ్ రేడియాలో నానా మాటలాడినారు.

మన సంగతి సరేసరి. నాథూలా వద్ద మనం దెబ్బకు దయ్యాన్ని పారి-దినందుకు మనలను రష్యా-అమెరికాలు అభినం

—కొరవ 11 పేజీలో

శివసేనను ఖండించే యోగ్యతను పొందిన ద్రవిడ మున్నేత్రకజగం

స్వతంత్ర భారత రాజకీయ చరిత్రలో 'అణ్ణ' అధ్యాయం స్మరణీయం!

ఉడుముండదె నూరేండ్లును
బడియుండదె పేర్మిపాము పది నూరేండ్లున్
మడువున గొక్కెర యుండదె
కడునిల పురుషార్థపరుడు గావలె సుమతీ!

అట్టి పురుషార్థపరుడు మన అణ్ణాదురై. ఈయనకు షష్టిపూర్తి కానున్నది. ఇప్పటికే ఈయన అధికంగా ఆదరాభిమానాలను పొందివున్నాడు షష్టిపూర్తిఅయ్యేసరికి ఈయనఖ్యాతి కేవలం రాష్ట్రీయంగా గాక, దేశీయం అవుతుంది.

ఈయనకు వాగ్ధాటిమెండు. దానివలన లోగడ ఈయన చేబట్టిన ఉద్యమం లోని దోషం చాలావరకు మరుగువడి పోయినది. ఈయన సహచరులకు సైతం అట్టి భాగ్యం ప్రాప్తించినది. క్రమేపి, వీరందరు తమ వాదములోని దోషమును గుర్తించి, ధైర్యంతో దానిని విడనాడి, తమకూ దేశానికీ ఉపకారం చేసినారు.

ఆ మార్పులో రాజాజీ వీరికి తోడ్పడినాడు. వీరికీ ఆ వయోజ్ఞాన వృద్ధునికీ కలిసిన ఈ పొత్తు ఇంకెంతకాలం భద్రంగా వుండునో చెప్పజాలము. ఏది ఏమయినప్పటికీ స్వతంత్ర భారత రాజకీయ చరిత్రలో అణ్ణాదురై అధ్యాయం చిరస్మరణీయంగా వుంటుంది.

శివసేనకంటె అన్యాయంగా అపకీర్తిని పొందవలసిన ద్రవిడ మున్నేత్ర కజగం దేశభక్తియుతమైన పక్షంగా మారి రాష్ట్రపాలనను జయప్రదంగా నిర్వహిస్తూ శివసేనను ఖండించే యోగ్యతను పొందడం ఒక గొప్ప విప్లవం కాదా?

ఇట్టి విప్లవాలు ఎన్ని జరిగితే దేశానికి అంత మంచిది. ఈ నటనసూత్రధారి ఐన రాజాజీకివే నమోవాకములు.

• • •

అణ్ణాదురైరాష్ట్రానికి అనుకొని వున్న రాష్ట్రంలో గడబిడ విపరీతమైనది.

మద్రాసు 'అణ్ణ'

ఆ రాష్ట్రాధిపతి (!) ప్రథమంలో అణ్ణాదురైకంటే స్వచ్ఛమైన జాతీయవాది. గాంధీజీ ప్రభావంలోకివచ్చిన యువతరం వారిలో అనాడు యీయన అగ్రశ్రేణికి చెందివుండెను. తన మద్రాసు సోదరుడు కాలంగడచినకొలది వికసించగా, తాను దిగజారిపోయి నేటిమార్క్సిస్టులలోమమేకమయిపోయినాడు.

ఈయనరాజ్యంలో కల్లోలం పుట్టింది. అది స్వయంకృతాపరాధం.

కేరళ ఇంజనీరులవట్ల ఈయన గట్టిగా వ్యవహరించాడు. అది శ్లాఘనీయము.

బాంధవులన కొరివితో తలను గోకినట్లయినది. మంత్రి కుంజా ప్రకటనల వలన పరిస్థితి విషమించినది. కేరళ రెడ్ గార్డులనదగిన వారివలన అపాయంహెచ్చినది. ఈ అవాంతరాలనుదాటి కేరళ ముఖ్యమంత్రి బయటపడగలడా?

నిజానికి కేరళసమస్య పాక్షికంగా పరిష్కారం కానేరదు. అక్కడి రెండు కాంగ్రెసుసంస్థలు మిగిలిన పార్టీలన్నీ కలసినా, కేరళసమస్య తీరడం కష్టం. అటువంటప్పుడు కేవలం నకారాత్మకంగా కలిసివచ్చిన పార్టీల వేదికద్వారా కేరళలో ప్రభుత్వం, స్థిరత్వం, క్రమశిక్షణ, శాంతి భద్రతలు చక్కగా నెలకొనగలవా?

• • •

కేరళలో మార్క్సిస్టులు శాంతిభంగం కలిగిస్తూవుంటే, దేశభక్తులైన వారు తికమకలోపడి దేశంలోని విద్యాభంగం కలిగిస్తున్నారు.

బోధనాభాష కళాశాలస్థాయిలో దేశమంతట ఒకేభాషలోవుంటే చదువుకొనే వారికి, దేశైక్యతకూ సహాయంగా వుంటుందనే సామాన్యజ్ఞానం లేక మన కేంద్రప్రభుత్వం నానాగందరగోళాన్ని తెచ్చిపెట్టే ప్రతిపాదనచేసింది దేశంలో గగ్గోలుపుట్టింది. సమయానికి విశ్వవిద్యాలయాల వైస్‌ఛాన్సలర్ల సభ కూడింది.

పిచ్చిచేష్టలుమాని, దేశమంతటా కళాశాలస్థాయిలో బోధనాభాషను ఏకంగా వుంచమని వైస్‌ఛాన్సలర్లు కోరినారు. ఆంగ్లాన్ని వారు అభిమానించారు. ఆంగ్లం బదులు హిందీవచ్చినపుడు దేశమంతట

—కొరవ 11వ పేజీలో

వారం వారం

లోకద్రష్ట

పసిరికలు - కామెర్లు
భయపడవనిలేదు
•
డాక్టరు సి. రామయ్యంగారు.
రంగనాయకులపేట—నెల్లూరు.

నెల్లూరుజిల్లా అఫిషియల్ రిసీవరు కోర్టులో

కావలి సబ్‌కోర్టు ఐ. పి. నె 14/64 దు

పుట్టూరి సుబ్బారావు తండ్రి వరదయ్య సాకిన్ కనిగిరి, నెల్లూరుజిల్లా — యిన్‌సాల్వెంటు.

పై నెంబరు యిన్‌సాల్వెంటువల్ల రావలసిన బాకీలకు యీ ఆఫీసులో దాఖలు కాబడియుండు క్రెడిటరులబాకీ రుజువు పత్రములను యే క్రెడిటరయినా ఆక్షేపణ చేసేయెడల అట్టి ఆక్షేపణ యీ ఆఫీసులో 3-10-67 తేది పగలు 2 గంటలలోగా తెలుపుకొనవలయును.

—వి. విశ్వనాథం,
అఫిషియల్ రిసీవరు, నెల్లూరు.

ఆళ్లగడ్డ డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. No. 56 of 1966 in
No.269 of 65 of NDMC

పూల సుబ్బారెడ్డి —డి. హో.
మందికంటి కొండయ్య — జె. డి.

పైనెంబరులో ప్రతివాది కాలాకు అతని స్వాధీనానుభవంలో యుండే షెడ్యూలుదాఖలా స్థిరాస్తి 3-10-67 వ తేదిన పైకోర్టులో బహిరంగముగా వేలం వేయబడును. కొనదలచుకున్నవారు ఆ దినం వేలంలో పాల్గొని సవాలు చేయవచ్చును.

షెడ్యూలు: కర్నూలు డి॥ ఆళ్లగడ్డ సబ్ డి॥లో చేరిన బాచెపల్లె గ్రామం పొలములో ప్రతివాది హక్కుకలిగి స్వాధీనంలో వుండే భూమికి నెంబరువారి వివరం: 1) సర్వే న. నె 508/2 కు పైయ 2-24 టుకు 3-80 రాళ్లవంపు [తూ] మల్లిగారి నరసింహారెడ్డి చేను [ప] మవులాసాహెబు మస్తాన్‌సాహెబు చేను [ద] ఓబుళరెడ్డి [ఉ] చెన్నాబత్తుని చేను. 2) ఆళ్లగడ్డ గ్రామంలోని యింటికి చెక్కుబంది: [తూ] కొత్తూరు చిన్నవెంకటసుబ్బమ్మ పురప్రక్కాలమ్మ యిల్లు [ప] అబ్దుల్‌ఖాదర్ తైలుస్థలం [ఉ] రోడ్డు [ద] సందు రస్తా యీ దిశలకులోనైన [తూ-ప] గోడ మందముతోసహా 3½ గ. [ఉ-ద] 16 గ. [ఉ-ద] వాకిండ్లు గల మూత మిద్దెయిల్లు ఆళ్లగడ్డ పంచాయతీ ఏరియాలోకు దావాపేట 6 వ బ్లాకు 81 నెంబరు గల మిద్దె.

—కె. వి. సుబ్బారెడ్డి,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. P. No. 3 of 67

యిజ్. కె. తులశీరాంసింగు —పిటీషనర్లు.
2. టి. వి. రామశింగు 6. అల్లూరు సుబ్బశింగు —రెస్పాండెంట్లు.

2, 6 రెస్పాండెంట్లకు నోటీసు: లేటు నెల్లూరు సుబ్బాయమ్మ గూడూరు పోష్టలు సేవింగ్సు బ్యాంకులో డిపాజిట్టు చేసియుండు మొత్తమును రాబట్టుకొను నిమిత్తం, తనకు సక్సెషన్ సర్టిఫికెట్ యిప్పించమని కోరుచూ పిటీషనరు పై నెంబరు పిటీషను దాఖలుచేసియున్నాడు. అందుకేమైన ఆక్షేపణలున్నచో మీరు 4-10-67 తేది పగలు 11 గంటలకు పై కోర్టువారియెదుట హాజరై తెలుపుకొనవలెను.

—పి. వి. రమణయ్య,
పిటీషనర్ల అడ్వకేటు.

అధికోత్పత్తి - రైతుల వుత్సాహం

నెల్లూరులో రెండవకారు పైర్లు ధాన్యాన్ని కుమ్మరించాయి!

దొంగనంబర్లు 2 పుట్లకు తగ్గలేదు-

ఐ. ఆర్.-8 ఎకరాకు 4 పుట్లురాలింది!

రైతులోకం

అధికోత్పత్తినిచ్చే కొత్త వరిరకాలకు సంబంధించి ప్రభుత్వప్రచారము వృథా పోలేదు. ఎక్కువపండుతుందని ప్రత్యక్షంగా రుజువైతే అసలు ప్రచారమే పని లేదు; రైతులు ఎంత శ్రమైనా, ఎంత ఖర్చయినా భరించిసాగుచేస్తారు. విత్తనాలు దొరికితేచాలు, ఇక దానికి కావలసిన అన్ని పాట్లు వా రే వ డ తా రు. ఇప్పుడు రైతులు వ్యవసాయశాఖచుట్టూ తిరగడం పోయింది; వ్యవసాయశాఖాధికార్లు రైతులను వెన్నంటుతున్నారు, వారి క్షేత్రాలకు తమకై తాముపోయి చూస్తున్నారు; చూడడమేమిటి, అధిక దిగుబడులనుచూచి ముక్కుమీద వ్రేలేసుకుంటున్నారు.

అధికపంటయిచ్చే వరిరకాలకుతోడు, పండించిన ధాన్యానికి తగినధర-మార్కెటు వుంటే, అన్నానికి దేశదేశాలను అడుక్కతినవలసిన అవసరం మనదేశానికి ఎంతోకాలం వుండవలసిన అవసరంలేదని పిస్తుంది.

అధిక దిగుబడినిచ్చే ధాన్యపురకాలకు రైతులు ఎంతగా ఎగబడుతున్నారో, ఎంత అనక్తిని ప్రదర్శిస్తున్నారో, ఎంత పరిశోధనా దృష్టిని, ప్రయోగాత్మక కృషిని సాగిస్తున్నారో చూస్తుంటే; ఆంధ్ర రైతాంగం, అందులో నెల్లూరు రైతాంగం వ్యవసాయరంగంలో ఎంతముందంజవేస్తున్నదా అనిపిస్తుంది. రైతుల వుత్సాహానికి వ్యవసాయశాఖ తోడ్పాటు, తదితర సౌకర్యాలు తోనగూడితే, మనవాళ్ళు బంగారు పంటలు పండించగలరనడంలో సందేహం లేదు.

హైబ్రిడ్ రకాలు రైతులను అన్ని విధాల ఆకర్షించాయి. పంటబాగుంది. ధరాబాగుంది. వేరుశనగవంటి ధర నిలకడలేని పైర్లకంటే, అధికపంటనిచ్చేమెట్ట, మాగాణిపైర్లే మేలనే అభిప్రాయంకూడా రైతుల్లో ఏర్పడింది. నడ్డరుది రైతులు బాగ మరిగారు. దిగుబడి ఎకరాకు 1½ పుట్లకు తక్కువలేదు; ధరా పుట్టి రూ 650 లకు తక్కువలేదు. మూడుమూసాల్లో ఖర్చులుపోను ఎకరాకు రూ 750 లు కళ్ళచూడగలుగుతున్నాడు రైతు. ఇప్పుడు ఆ దశనుగూడా అధిగమించారు. విత్తనాన్ని తయారుచేయడం మరీలాభదాయకమని, దానికి తీవ్రప్రయత్నాలుచేస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం హైబ్రిడ్‌జొన్న విత్తనం పండించినవారు ఎకరాకు రెండువేలు మొదలు 5 వేల రూపాయలవరకు ఆదాయాన్ని పొందగలిగారు. అందుకే నేషనల్ సీడ్ కార్పొరేషన్, వ్యవసాయశాఖ అగ్రిమెంట్లకోసంతాపత్రయపడుతున్నారు. పండించిన విత్తనాలు ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందనే గ్యారంటీవుంటే రేపు ఫిబ్రవరిలో వేల ఎకరాలు విత్తనపుసేద్యం క్రిందకువచ్చేస్తాయి. కాని అగ్రిమెంట్లు దొరకడమే దుస్తరంగావున్నట్లుంది. జొన్న, మొక్కజొన్నకు సంబంధించికూడా ఇలాంటి వుత్సాహజనితమైన వాతావరణమే ద్యోతకమవుతుంది.

ఇక మాగాణిపైర్లకు సంబంధించికూడా ఇటీవల వ్యాప్తిలోకివచ్చిన కొత్త ధాన్యపు

—కొరవ 10 వ పేజీలో

పుస్తక పరిచయం

'మోహనవంశి'

రసిక్

"ఈ మోహనవంశి నా ప్రాణం. జన్మజన్మాంతరాల పుణ్యంతో ఈ జన్మలో లభించిన రాగరంజితమైన హృదయంతో దీన్ని వ్రాశాను. దీనిలో ప్రతి అక్షరాన్ని నేనే- ప్రతిభావాన్నినేనే- ప్రతిపాత్రనూ నేనే-నేనుకానిది యిందులో ఏమీలేదు.

"దీనికి నాయకుడు భగవానుడు వంశీమోహనుడు. ఇదివరకు కృష్ణచరితం చాలామంది వ్రాశారు. వారందరూ భగవంతుడే మానవుడుగా అవతారం ఎత్తాడని వ్రాశారు- నేను అలా వ్రాయలేదు. మానవుడే భగవంతుడైతే ఎలా వుంటుందో వ్రాశాను."

మోహనవంశిని పాఠకులకు పరిచయం చేస్తూ రచయిత్రి శ్రీమతి 'లత' వ్రాసిన పంక్తులలో పైనుదహరించినవి కొన్ని. నవల నాద్యంతం పఠించినవ్యక్తి, రచయిత్రి పై వాక్యాలతో ఏకీభవించడమే కాక, తన రచనమగూర్చి దాని ప్రధానోద్దేశ్యాన్నిగూర్చి అంత ఖచ్చితంగా చెప్పగల్గిన ఆమె ప్రతిభకు హర్షిస్తాడుకూడ.

'లత' పేర్కొన్న రాగరంజితమైన హృదయం నిజంగా జన్మజన్మాంతర పుణ్యసంబద్ధమే. నిజానికి, ఇంత మధురంగా కృష్ణుని చరితను గానంచేయాలంటే హృదయంలో ఎన్నిరాగవాహినులు ఉరకలు వేయనిది సాధ్యపడుతుంది?

రచయిత్రి స్పష్టంగానే చెప్పినట్లు, మోహనవంశి నవల కాయువుపట్టువంటి విషయమిది- విష్ణువు కృష్ణుని రూపాన అవతరించడంగాకుండా, కృష్ణుడే విష్ణువుగా పర్యవసించడం. దీన్ని సనాతనులు తిరుగుబాటు అనుకోవలసిన పనిలేదు. నిజానికి, రచయిత్రి ఊహ ఎంతో సమంజసమైనది, తార్కికమైనది. ఒక ఆధునిక రచయిత్రి కృష్ణుని జీవితాన్ని ఎలా పరిశీలించాలో, ఆమె సరిగా అలాగేచేసింది. పౌరాణికుల కల్పనలనూ, కవీశ్వరుల అతిశయోక్తులను దూరంజేసి, మేధకు పని గల్పిస్తే మనకూ తెలుస్తూనేవున్నది సత్యం. దేవుడంటూ వేరుగా ఎవ్వడూలేడు. స్వర్గ నరకాలూలేవు. దైవత్వమూ, దానవత్వమూ రెండూ మానవుని అంతరాత్మను బలంగాఆకర్షించుకొనే రెండుభిన్నస్థితులు. అయా ఆకర్షణలకు పరిణామంగా ఏర్పడిన మానసికస్థితులు స్వర్గనరకాలు. వచ్చినదిక్కే బిటంటే, దానసుళవిస్తున్న ఆయాదశల్ని వాగ్రూపంగా వర్ణించగలందులకు మానవుడు, దేవుడు-దయ్యంవంటి పదజాలాన్ని సృష్టించాడు. ఈ సృష్టికి అంతరార్థం మరిచిపోయి, ఇప్పుడు ఆ పదాల భౌతికార్థానికి దాసోహమంటూ అవసోపాలు పడుతున్నాడు, మానవుడు.

మనిషి దేవుడుగా మారగలడా? అది ఎలా సాధ్యపడుతుంది? ఈ సందేహం తీర్చేందుకు ఆ 'మోహనవంశి' ఎంతైనా ఉపకరిస్తుంది. వ్రేపల్లెలో గోపెమ్మల మురిపెంతో అల్లరి చిల్లరిగా పెరిగినవెన్న

—కొరవ 8 వ పేజీలో

RAMCO సిమెంటు రేకులు

అతి శ్రేష్ఠమైనవి

—. స్టాకిస్టు :—

యం. పెంచలయ్యశెట్టి & బ్రదర్సు

సంతపేట – నెల్లూరు

మిరప నారుమడి మామూలు పాడులుగాకుండా; మధ్యలో ఎత్తుగా, అటుఇటు పల్లంగావుంటే కుళ్లుతెగులువంటివి రావని, నారు ఆరోగ్యకరంగా ప్రోదిగా వస్తుందని శ్రీ అల్లూరు కోటారెడ్డి అనుభవం. పక్కగావున్న కోటారెడ్డిగారి మిరపనారుమడిని ర్యాలిస్ ఇండియా-షావాలెస్ అధికారులు పరిశీలిస్తున్నారు.

గృహజీవనంలో గోప్యమే గంభీరం

శ్రీమతి రేబాల దమయంతీదేవి

ఒక శుభకార్య సందర్భంలో పందిట్లో చాలామంది రకరకాల స్త్రీలు కూర్చొని మాట్లాడుకొంటుండినారు వారివారి పరిచయస్తులతో. నా ప్రక్కనున్న మా లలిత ఒకస్త్రీనిచూపి అవిడ మాట్లాడేది విన మన్నది. అచ్చటి స్త్రీలతో అనందంగా ఎంతోగొప్పగా తనభర్త పిల్లలవిషయాలు, మధ్యమధ్య వాళ్ల శ్రీవారు ఆవిడను ఎలా మెచ్చుకునేది- ఈలాంటి సంసార విషయాలు ధారావాహినిగా చెప్పుకు పోతున్నది. శుభకార్యం పూర్తికాగానే మాలలిత నేను నలుగురుస్త్రీలంకలిసి ఇంటికి బయలుదేరినాము పిదేదోచెప్పుకొని నవ్వుకొంటూ. ఏం లలితా! ఆవిడ ఎవరో మాట్లాడుతుంటే కాస్తవినమన్నావు? అన్నాను. కావ్యవస్తువేమీ దొరకలేదా? అంటూ పక్కుమన్నది.

ఎప్పుడూ ఆమెభర్త గొప్పతనం, వారింటిలోని ఖర్చులు, తన తెలివితేటల్ని వారు ఎంతగా ప్రశంసించేది, ఆమెభర్త తాలూకు ఎవరు గొప్పపదవుల్లోవున్నారో, మినిస్టర్లదగ్గర వారికెంత పలుకుబడి వున్నదో, ఏపనైనా వారిని చూడగానే అడిగి అధికార్లు ఎలాచేసిపెడతారో, వారు ఎంత అపారమైన తెలివితేటలుగలవారో, ఎంత సజ్జనులో, న్యాయపరులో ఈలాంటి విషయాలను విపరీతమైన వర్ణనలతో మనలను మాట్లాడనివ్వకుండా గంటలకు గంటలు చెబుతుంది అన్నది.

ఆమెభర్తసంగతితరులకెందుకుచెప్పు? ఇక ఆవిడను చూసేవుకదా? చెప్పుకోదగిన అందంకాని, చదువుగాని, సంస్కారముగాని లేని ఆవిడను ఆయనగారు ప్రతివిషయంలో అతిగా పొగడుతున్నట్లు చెప్పుకోవడంలోనేవుంది ఆమెగారి గొప్పతనం- అంటూ లలిత ఓడిన్న లెక్చరిచ్చినది.

పూజకోటి పురుషుడు, పుణ్యంకొలది బిడ్డలుఅంటారు పెద్దలు,పోనిండి-అన్నాను. మా కమల నవ్వుతూ, అపురుషుల అదృష్టంకొలదీ ఈలాంటి భార్యాలలామలు అంటూ నన్ను వేళాకోళం చేసింది- ఎవరింద్లకు వారు వెళ్లినాము.

స్త్రీహృదయం నవనీతమని ఊరకే అనలేదు. ఎంత అమాయకత్వమో, అందుకేఅంతపిచ్చిఆరాధన. పురుషునిమీద ప్రేమచేత ఎంత ప్రభావితమౌతుంది స్త్రీహృదయం! తనకోరికలన్నీ ఆ పురుషునిలోఉన్నట్లు భ్రమించి తృప్తిచెందను ప్రయత్నిస్తుంది. సంతృప్తిచెందినా, చెందకున్నా తను అపురుషుని సహచర్యంతో ఎంతో అదృష్టవంతురాలైనట్లూ, ఆ అదృష్టాన్ని తోడివారితో చెప్పి నమ్మించందే తృప్తికలుగని ఒకవిధమైన మానసిక బలహీనత.

దీనినే కాస్తలోతుగా ఆలోచిస్తే, పురుష ప్రకృతిలోని మగబిడ్డే స్త్రీ వాంఛిచేది అనిపిస్తుంది. స్త్రీ- ఆ మెదృష్టిలో ప్రపంచములోని ఉన్నతత్వమూ, మగటిమి, అందమూ, తెలివి అన్నీవున్న వ్యక్తి తనకు భర్తకావాలని కోరుకుంటుంది. అందుకే పోతన "ధన్యుల్ లోకమనోభిరాముల, కుల, విద్యా, రూప, తారుణ్య, సౌజన్య, శ్రీ, బల, దాన, శౌర్య, కరుణా సంశోభితుడైన శ్రీకృష్ణుని పెకన్యలు కోరరు" అంటాడు. ప్రతి కన్యాహృదయం శ్రీకృష్ణునిలాంటి పతినికోరకు కలలు కంటుంది. ఆ తనకలలుఫలించాలని వెయ్యి దేవుళ్లకు మ్రొక్కుతుందికూడాను. కాని లోకములో స్త్రీలందరూ అంతటి అదృష్టవంతులు కాగలరా? కలలు కల్లలుగా మిగిలిపోతవి. తను ఏలాటి, ఆశయాలు కోరుకున్నదో అవి గగనకుసుమాలవుతవి. నగటు పురుషుడు దొరకినా అనగా కొన్ని లోపించినా కించపడదు. లేనివి వున్నట్లు తలచి తృప్తిపడుతుంది. కాని ఆ లేనివి ఉన్నట్లుగా నిరూపణచేయ సమకట్టను పూనుకోవటంలోనేవుంది చిక్కంతాను. తన తీరని కోరికలు తీరినట్లుగా తెలుపుకోవాలనేదుగ్ధ. అంతే దాంతో ముందు

—కొరవ 10వ పేజీలో

⊕ ఉలవపాడు వార్తావళి-
ఉపాధ్యాయుని బదలీ : హైకోర్టు స్టే
హెడ్మాష్టరు బదలీ : విద్యార్థుల సమ్మె
ఉపాధ్యాయ సంఘం : ఒక ఖండన

⊕ లేగుంటపాడు కమ్యూనిస్టు శిక్షలు-
హైకోర్టు ధృవీకరణ

⊕ వాకాడుకు టెలిగ్రాఫ్ సౌకర్యం

⊕ ఆత్మకూరుకు టెలిఫోన్ ఎక్స్ఛేంజి

⊕ వెంకటగిరి పన్నుల ఆందోళన

ఉలవపాడు వార్తావళి

మొగిలిచర్ల హెడ్మాష్టరు, శ్రీ పి. సి. బి. నరసింహంగారిని 30 మైళ్ళ దూరాన వున్న అలగాయపాలెం బదలీచేయగా, అతను హైకోర్టులో రిట్ దాఖలు చేసి, డి. ఇ. ఓ. ఉత్తరువును నిలుపుదలచేస్తు, స్టే పొందాడట. అతను సమితి టీచర్సు అసోసియేషన్ కార్యవర్గ సభ్యుడుకూడా నట.

హైస్కూలు హెడ్మాష్టరు శ్రీ బి. చెంచయ్యగారిని జరుగుమల్లికి బదలీచేయగా విద్యార్థులంతా సమ్మెచేసి, నేరుగా సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ సుందరరామరెడ్డిగారి వద్దకుపోయి, ఆ బదలీని రద్దుచేయించమనికోరారు. సమ్మె విరమించి బడికిపోతే జి. ప. ఛేర్మన్ను కలుసుకొని తాను రద్దుకు ప్రయత్నించగలనని చెప్పగా, విద్యార్థులంతా సమ్మె విరమించారు.

మంచి హెడ్మాష్టరని మంత్రి శ్రీ నాయుడుగారు జరుగుమల్లికి వేయించుకున్నారేమో!

సమితి ప్రాథమికోపాధ్యాయసంఘ కౌన్సిల్ సమావేశానికి తాను హాజరు కాలేదని, కార్యవర్గంలో తన ఎరుక అనుమతిలేకుండా తనను సభ్యుడుగా వేసుకోవడం జరిగిందని, తనకు దానితో నిమిత్తంలేదని శ్రీ టి. వద్దురుమూర్తి ఒక ప్రకటనచేస్తూ, ఇలాంటి ఆ సందర్భపు

—కొరవ 11వ పేజీలో

దిక్కులేని చావు!

కందుకూరు తాలూకా వావిలేటిపాడు చెక్‌పోస్టు సమీపంలో 16 తేది మధ్యాహ్నం ఒక కారుక్రింద ఒక 70 ఏండ్ల వృద్ధురాలు పడి ప్రాణాలు కోల్పోయిందట.

ఆమె ఎవరో, ఆ కారు ఎవరిదో అది ఏమైందో తెలియదు.

జనవాణి

అభినందన

8-9-67 సంచికలోని సంపాదకీయం 'అభినందన-ఆవేదన'కు నా అభినందనలు. మీ సంపాదకీయాలు చాల వున్నతమైన స్థాయిలోనేవున్నది. బం.గో.రె. వ్యాఖ్యలు ఇతర శీర్షికలు అన్నీ చక్కగావుంటున్నవి. ఒక మండలపత్రిక ఇంతశోభతో ఎక్కడా వచ్చిన పోలికలేదు.

హైదరాబాదు— చుండి జగన్నాథం

☘

అభిశంసన

సభ్యతకు, సంస్కృతికి ప్రతినిధిగా వుంటున్న జమీన్‌రైతు యీమధ్య ఆఖ్యాతి నిద్యాన్ని కోల్పోతున్నదా అనిపిస్తున్నది. ముఖ్యంగా మీరు వాడుతున్న కొన్ని మాటలు అసభ్యంగా అనిపిస్తున్నాయ్. వాటిని తొలగించి ప్రత్యామ్నాయ పదాలు ముద్రిస్తారని భావిస్తున్నాను. ఉదాహరణకు 'గబ్బుకొడుతూంది'అని ఎడింబరోకు 'ఎడింబర్గ్' అనీ అంటున్నారు (అందర్నీ విమర్శించేలో కలిస్టు యిట్లావ్రాయడం శోచనీయం.) లీలామహల్ బ్లాకులు (ముద్దులు వగైరా-ఆథియేటర్లోని చిత్రాల ప్రధానాంశం-అదేఅన్నట్లు) కూనిరాగాల శీర్షికబ్లాకుసరింది. కూనిరాగాలకు గిటార్ వాద్యానికిసంబంధమేమిటి? పోనీగిటార్‌లో కూనిరాగాలే విన్పించాడే అనుకొందాం. మరి ఆగిటార్‌ధారునికి 'బీటిల్స్' వేషధారణెందుకు? ఇంకేదైనా ఆలోచించడం బాగుండదా? సినిమాశీర్షికలో.ఎల్వీజయలక్ష్మినిగూర్చి పాఠకుని ప్రశ్నకు యివ్వబడిన జవాబు సభ్యతకు దూరంగావుంది. వీటిని జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తూ పత్రికలో సభ్యతకు స్థానమిస్తారనుకొంటాను.

నెల్లూరు. —నాగరాజ్.

(అయ్యా నాగరాజా! గబ్బుగొడుతుంటే, దుర్వాసనా వీచికలు వీస్తున్నాయని పాఠకుల దుంపతెంచమంటావా? ఇక 'ఎడింబర్గ్' సంగతి. ప్రస్తుతం

—కొరవ 11వ పేజీలో

గూడూరు మునిసిపల్ రాజకీయాలు

సైకిల్ - గుర్రం పందెం
సిద్దయ్యనాయుడుగారి చాతుర్యం-
వైస్‌ఛేర్మన్‌పదవికి పోటాపోటీలు?

గూడూరు మునిసిపల్ ఎన్నికలు మంచి స్వారస్య పరిణామాన్నే పొందాయి. శ్రీ సిద్దయ్యనాయుడుగారు తాను రంగంలోకి దిగి చేయలేనిపని, ఇంట్లో కూర్చొని చేయగలిగారు. మునిసిపల్ రాజకీయాలలో తనపాత్రను చాల 'డిప్లొమాటిక్'గా నిర్వహించారు. తాను ప్రత్యక్షంగా ఎన్నికలలో పాల్గొనివుంటే, ఇరువురు ముఖ్యులకు ప్రత్యక్షవిరోధి కావలసి వచ్చేది; ఇప్పుడు తన వర్గాన్ని తాను కీలకంగానే నిలుపుకుంటూ, సామ్యంగా ఒకరి సహృదయతకు పాత్రమై, గత జనరల్ ఎన్నికల్లో తనకు అపకారంచేసిన వ్యక్తిని మునిసిపాలిటీకి దూరంగానే వుంచగలిగాడు. సిద్దయ్యనాయుడంటే కేవలం ఆవేశపరుడని మనలో ఏమైనా పొరపాటు అభిప్రాయముంటే మార్చుకోతప్పదు.

గూడూరుటవున్ రాజకీయాలలో శ్రీ పొన్నలూరు కోటారెడ్డి, శ్రీ ఎస్. వి. కృష్ణారెడ్డిగారలు ఒక వర్గానికి చెందువారు. వీరికి ప్రత్యర్థి శ్రీ సిద్దయ్యనాయుడు. పూర్వం ఒకప్పుడు ఈ రెండువర్గాల మధ్య మునిసిపాలిటీలో రామరావణయుద్ధమే జరిగింది. ఒకసారైతే మరీ గూడూరు భూకంపానికిగురైనంతపనైంది. మొన్న జనరల్ ఎన్నికల్లో సిద్దయ్యనాయుడుగారిని ఓడించడమే ధ్యేయంగా పెట్టుకొని శ్రీ ఎస్. వి. కె. కృతకృత్యుడయ్యాడు. పొన్నలూరు కోటారెడ్డిగారు మాత్రం కాంగ్రెస్ వ్యతిరేకి కాదనిపించుకొన్నాడు. దాని పర్యవసానంగా ఎస్. వి. కె.నుమునిసిపల్ ఛేర్మన్‌గా రానివ్వకూడదనుకున్నాడు శ్రీ సిద్దయ్యనాయుడు; తన ధ్యేయాన్ని నెరవేర్చుకున్నాడనేచెప్పవచ్చు. కోటారెడ్డి రావడం తన అభిమతమని కోటారెడ్డిగారికే చెప్పాడు శ్రీ సిద్దయ్యనాయుడు. ఈవిధంగా కోటారెడ్డిగారి రొట్టెవిరిగినేతిలోపడ్డది; సిద్దయ్యనాయుడు

శ్రీ సిదయ్యనాయుడు

సంకల్పం నెరవేరింది; ఎస్. వి. కె. రాజకీయచాతుర్యం విఫలమైపోయింది!

కోటారెడ్డిగారు ఛేర్మన్ అభ్యర్థిగాని, ఆ వర్గ అభ్యర్థుల నియామకమంతా ఎస్. వి. కె మీదుగా జరిగిపోయింది. ఈ అభ్యర్థులను పెట్టడములో ఎస్. వి. కె అంత జాగ్రత్తతీసుకోలేదని, తగిన వారిని నియమించలేదని గూడూరులో విమర్శిస్తున్నది. అందువల్లే కొన్ని వార్డులలో ఈ వర్గం వారిలోనే పరస్పర సంఘర్షణ లున్నాయి. ఒకటి రెండు వార్డులలో అన్న అభ్యర్థులకు ప్రతిగా తమ్ముడు అభ్యర్థులున్నారనికూడా అంటున్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో సిద్దయ్యనాయుడు అభ్యర్థులను కునేవారి అవకాశాలు మెరుగుగా కనబడుతున్నాయనికూడా వినిపిస్తున్నది.

అధికార వర్గం (అంటే కోటారెడ్డి-ఎస్. వి. కె. వర్గం) సైకిల్ గుర్తుతో; సిద్దయ్యనాయుడు వర్గం గుర్రం గుర్తుతో పోటీ చేస్తున్నారు. పద్నాలుగు గుర్రాలున్నాయి, వీటిలో పిడెనిమిది గుర్రాలైనా పందెంలో నెగ్గగలవని అంటున్నారు. ఒక దాప్పు పడితే, పది వరకు పరుగులో విజయాన్ని అందుకోగలవని కూడా వూహిస్తున్నారు.

అభ్యర్థులవిషయం ఇట్లుంటే, రాబోయ్యే వైస్ ఛేర్మన్ పదవికి రావాలనుకునే అభ్యర్థులు ఇప్పటికిముగ్గురున్నారని చెప్తున్నారు. అందులో ఎస్. వి. కె, సిద్దయ్యనాయుడు వర్గాలవారు చెరిఒకరు, మరొకరు స్వతంత్రుడు. ఈ స్వతంత్రుడు కూడా సైకిలీయుడే. ఈయన చివరివరకు సైకిలీయుడుగానే వుంటే, ఆ వర్గంలోనే ఆ పదవికి పేచీ వస్తుందన్నమాట.

కోటారెడ్డిగారుమాత్రం హాయిగా గట్టుమీద కూర్చున్నారు. నామినేషన్, విత్‌డ్రా పత్రాలు సంతకం చేసిపారేసి బజారుకు పోయారు. పోటీలేకుండా గెల్చారు. రేపు ఛేర్మన్‌గాకూడా నేపోటీగానే ఎన్నుకోబడతారు. ఛేర్మన్‌గానే బజారునుండి దిగి గూడూరులో స్వాగతం అందుకోబోతాడు. అదృష్టవంతుడు!

—కొరవ 6 వ పేజీలో

ఒంగోలు మునిసిపల్ రేసులో
కాంగ్రెస్ గుర్రమే గెలుస్తుందా?

మా ఒంగోలు విలేఖరి

ఎన్నికలు సమీపించేకొలదీ వాతావరణం వేడివేడిగా తయారవుతున్నది. కాంగ్రెస్‌వాదులు ఒక పార్టీగా గుర్రం గుర్తుతో పోటీచేస్తున్నారు. శ్రీయుతులు రొండా నారపరెడ్డి, చెరువు సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి, మాజీ ఛేర్మన్ తాతా కన్నయ్య వగైరాలంతా ఈ వర్గానికి సారథ్యం వహిస్తున్నారు. ప్రతిపక్షమంతా సంఘటితంగా ఒకే ఎన్నికగుర్తుతో పోటీ చేయడంలేదుగాని; ప్రతిపక్షానికి డాక్టరు బి. వి. ఎల్. నారాయణ, డాక్టరు కృపారావు మాజీ ఛేర్మన్ సీతారామయ్యనాయుడు ప్రభృతులు నాయకత్వం వహిస్తున్నారు. ప్రచారాలు, ప్రయత్నాలు తీవ్రంగావున్నాయి. కౌన్సిల్‌ను పట్టుకోడానికి వుభయులు విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

టవున్‌లో వాతావరణము, వదంతులు చూస్తుంటే కాంగ్రెస్ వర్గమే మెజారిటీ సంపాదించుకోగలదేమో ననిపిస్తుంది. కాంగ్రెస్‌కు బలంవస్తే, శ్రీ కన్నయ్య ఛేర్మన్ అభ్యర్థి అంటున్నారు.

ఇక వార్డులవారిగా బలాబలాలు పరిశీలిస్తాము. సాధ్యమైనంత ఎక్కువమందిని కలుసుకొన్న పర్యవసానంగా ఏర్పడిన అభిప్రాయాలేగాని, వూహాగానం కాదని పాఠకులకు మనవి.

1 వ వార్డు : కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి శ్రీ అడపా జోగయ్య గెలుపు ఖాయం. లెఫ్ట్ కమ్యూనిస్టు శ్రీ మన్నేపల్లి కోటేశ్వరరావు పోటీ నామమాత్రమనే చెప్పవచ్చు.

2: ఇక్కడ ప్లీడరు, ప్లీడరు గుమాస్తా మధ్య పోటీ! న్యాయవాది, మాజీకౌన్సిలరు శ్రీ ఆనివూడి వెంకట సుబ్బారావు వార్డుకు అంతోయింతో సేవచేసినవ్యక్తి. కాని శ్రీ గుడ్డావల్లి ఆదినారాయణకోటి ప్రముఖులు పెక్కుమంది వీరికి వ్యతిరేకంగా చేస్తున్నారు. ఎవరు గెలుస్తారో చెప్పలేం.

3: రైట్ కమ్యూనిస్టు నాయకుడు, రామకృష్ణ ట్యుటోరియల్ కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ కొత్తపల్లి వెంకట నరసింహారావుకే అవకాశాలెక్కువగా వుంటాయా? నిర్ధారణగా చెప్పలేని పరిస్థితిగావుంది.

4: నరసింహా రావుగారు ప్రచారం మానేశారు. టవున్ కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి వేమూరులక్ష్మణరావుగారివిజయసూచనలు కనుపిస్తున్నవి.

5: సువర్ణ రజకసంఘం అభ్యర్థివున్న వార్డు యిది. మరో యిద్దరు కూడా వున్నారు. ఈ వార్డులో ఎవరు గెలుస్తారో చెప్పలేకుండా వున్నారు.

6: మాజీఛేర్మన్ శ్రీ కన్నయ్య బహుముఖపోటీ నెదుర్కొంటున్నారు. ఈవార్డు మీద, వీరిమీద కేంద్రీకరణ ఎక్కువగా వుంటున్నది. అయినా కన్నయ్యగారు

—కొరవ 6 వ పేజీలో

ఒంగోలులో హత్య!

ఒంగోలు తూర్పు క్రైస్తవ పాళెంకు చెందిన చంద్రపాటి జాఫ్రి అను 25 ఏండ్ల యువకుని ఎవరో హత్యచేశారు. అతను ప్రభుత్వ ఆస్పత్రిలో మరణించాడు.

నెల్లూరు మునిసిపల్ ఎన్నికలు

గుడిసెలు, సైకిళ్ళమీద పన్ను రద్దు!

—సామాన్య ప్రజలకు ఫ్రంటు వాగ్దానం

దోమల బాధను నివారిస్తాం!

—ఆనంవారి సమితి కార్యక్రమాంశం

వి. సి. ఆకస్మిక మరణం ఎన్నికల ప్రచారానికి అంతరాయం కల్గించింది. ఒక గ్రూపు మూడురోజులు స్వస్తి చెప్పవలసి వచ్చింది; ఇంకో గ్రూపు రెండురోజుల పాటు బహిరంగ కార్యకలాపాలను మాన వలసివచ్చింది. మళ్ళీ మామూలుగానే ఎలక్షన్ హడావిడి ప్రారంభమైంది.

♣

వి. సి. మరణ ప్రభావం మునిసిపల్ ఎన్నికలమీద ఏ విధంగావుంటుంది- అనే ఆలోచన పలువురు చేస్తున్నారు.

అది ఆనంవారివర్గానికి సానుభూతిని కల్గిస్తుందని కొందరు అభిప్రాయపడు తున్నారు. మరికొందరు అది వారి వ్యతి రేకులకే అనుకూలమని వూహిస్తున్నారు. రెండువిధాలుగానూ వుండవచ్చునని మరి కొందరి తలంపు. ప్రజలు ఏమనుకుంటు న్నారో మరి! ఎన్నికలు ఎట్లున్నా ఎన్ని కల అనంతరం గెల్చబోయే అభ్యర్థులు అంతగట్టిగా నిలబడ్తారా అని మరికొందరి అనుమానం.

♣

ఈవారం ప్రచారపు సంచలనం కాస్త కనబడింది. సభలు సమావేశాలు; కర పత్రాలు పోస్టర్లు; గోడలు తలుపులు బరాబుచేయడం; ఆర్చీలు తోరణాలు అలం కరించడం; ఎన్నికల ప్రణాళికలంటూ ప్రకటించడం జరిగింది. ముఖ్యంగా ఎల క్షన్ ప్రచారంలో గోషా స్త్రీలు కూడా పాల్గొనడం పేర్కొనదగిన విశేషం. ముఖ్యంగా కరపత్రాల యుద్ధమే కరకర మంటున్నది.

కరపత్రాలకు సంబంధించి ఫ్రంటు వారిది ముందు, సింహపురి సేవాసంఘం పేరుతో ఆనంవారివర్గంది వెనకవచ్చాయి. రెండూ ఎలక్షన్ వాగ్దానాలతో కూడినవి. మరొక కరపత్రం వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య గారి పేరుతో వెలువడింది. వీరిది కేవలం ఆనంవారిని వుద్దేశించింది. నిశితంగా, కఠి నంగా, చీల్చి చెండాడినట్లుగావుంది. అబ్బ! భలేఘాటు. రాఘవయ్యగారు రెండు కలా లను వుపయోగించేట్లున్నారు!

ఫ్రంటు తమ కనీస కార్యక్రమంగా పేర్కొన్న 12 అంశాలలో సామాన్య ప్రజలను ప్రలోభపెట్టేవి, ఆకర్షించేవి, స్పష్టమైనవి మూడున్నాయి.(1)గుడిసెలు సైకిళ్ళమీద పన్ను రద్దు (2) మురుగు ప్రాంత ప్రజలకు నివాసస్థలాలు, గృహ వసతి కల్గించడం (3) పట్టణంలోవున్న మూడు లెవల్ క్రాసింగులకు ఓవర్ బ్రిడ్జిలు ఏర్పర్చడం. ఇవి వారి కార్య క్రమాలు.

ఒక్క విషయాన్ని మాత్రం గుర్తించక తప్పదు. డ్రెయినేజి తదితర పట్టణ సౌకర్య కార్యక్రమాలకు సంబంధించి నిధులు చేకూర్చడంలో ఈ ఫ్రంటు భాగస్తులైన శ్రీ బి. సి. కొండయ్య ప్రభృతులు ఎక్కువ కృషిచేశారు; పనులు చురుగ్గా జరుగుతున్నాయి. అట్లనే, ఎద్దులరేవు సంఘంవద్ద వంతెన నిర్మాణంలో కూడా వీరి కృషివున్నది. ప్రచారంకొరకు చెప్పే మాటలుకాదు; వాస్తవాన్ని వివరించడమే.

వీరి ప్రణాళికలోని పన్నులరద్దు ఓట్లకు మంచి 'ఎర' అనే మా అభి ప్రాయం.

సేవాసంఘం (ఆనంవారి వర్గం) కర పత్రంలో గత 30 ఏళ్లుగా నెల్లూరులో జరి గిన కార్యకలాపాల సమీక్ష అధికభాగం వుంది. నెల్లూరు మునిసిపాలిటీకి వి. సి. చేసిన సేవలను విస్మరించలేరు. ముఖ్యంగా డ్రెయినేజి, మంచినీటి పథకానికి సంబం ధించి వారికృషి తరతరాలు తలచుకునేది. కాని ప్రభుత్వసంస్థలైన పాలిటెక్నిక్, స్త్రీల కళాశాల, పెద్దాస్పత్రి భవనం, నూలుమిల్లు వగైరాలంతా కూడా మునిసిపాలిటీ పద్దు క్రింద, తమ ఖాతాన జమవేసుకొని చెప్పడం – క్షమించండి – హాస్యాస్పదంగా లేదా? రైల్వే స్టేషన్ పునర్నిర్మాణం, స్టేట్ బ్యాంక్ భవనం, ఉత్తరకాలో కురుస్తున్న వర్షం ఇవన్నీ మేము సాధించినవేనని ఎవరైనా చెప్పుకుంటే ఎట్లా వుంటుంది? వీళ్ల కనీస కార్య క్రమంలో దూలంలేని పూరిగుడిసెలపై పన్ను రద్దు వాగ్దానంవుంది. ఫ్రంటువాళ్ల పేదలకు (వుచితంగానా?) గృహవసతి కల్గిస్తామంటుంటే, వీళ్ల సరసమైనధరలకు వంపకం చేస్తామంటున్నారు. దోమల బాధానివారణ, డ్రైనేజి గుంటల పూడ్చు కూడా వీరి కార్యక్రమాంశాలలోవున్నాయి. అంతవరకు బాగానేవుంది. కాని రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి వదాన్యతతో పిల్లల చికిత్సాలయానికి కృషిచేయడమేమిటి? జూనియర్ కాలేజిలు రాబొయ్యే హయ్యర్ సెకండరీ పాఠశాలను వీరు జూనియర్ కాలేజిగా నెలకొల్పడమేమిటి? వ్యవసాయ కళాశాల, స్త్రీల పాలిటెక్నిక్‌లకు మునిసి పాలిటీకి సంబంధమేమిటి? –ఇవన్నీ అర్థంగాక అడిగే ప్రశ్నలు; అన్యథా భావించకండి!

22-వ వార్డు ఓటర్లకు విజ్ఞప్తి

వార్డు వాసి, వార్డు ప్రముఖుడు

కె. వి. ఆర్. కే మీ ఓటు!

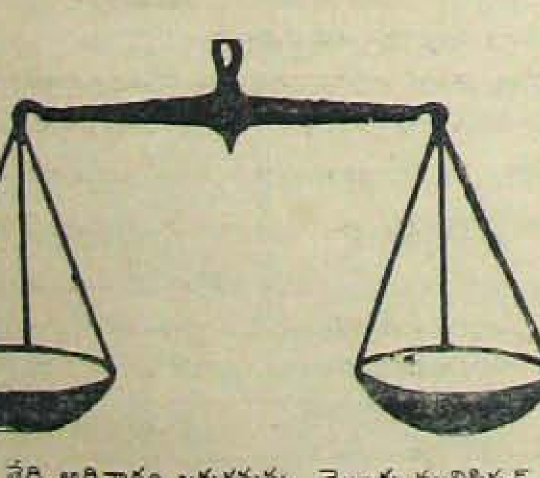

24-9-67 తేది ఆదివారం జరుగనున్న నెల్లూరు మునిసిపల్ ఎన్ని కలలో నేను 22-వ వార్డుకు పోటీచేస్తున్నాను. మీరు మమ్ము అభిమా నించి, మీ అమూల్యమైన ఓటును

త్రాసు గుర్తుపై ముద్రవేయుటద్వారా

నాకు యిచ్చి, నాకు విజయం చేకూర్చవలసిందిగా ప్రార్థన.

మీ సేవాభిలాషి,

కలవకూరు వెంకటరెడ్డి.

గూడూరు

(5 వ పేజీ కొరవ)

ఈ సాధారణ వుపోద్ఘాతంతో వార్డుల వారీ పరిస్థితి పరిశీలిస్తాము–

1 వ వార్డు

ఇక్కడ జనరల్, రిజర్వుడు స్థానాలు రెంటికీ ముఖాముఖి పోటీ. పొన్నలూరు రాఘవరెడ్డిగారు అకస్మాత్తుగావచ్చి ఇక్కడ సైకిలెక్కడం సిద్దయ్యనాయుడు వర్గంలో కాస్త కలతను కల్గించినట్లుంది. కోటారెడ్డి గార్ని సిద్దయ్యనాయుడుగారు తనకు తానుగా బలపరుస్తున్నపుడు, కోటారెడ్డి గారు జవాబానండి 'థ్యాంక్సు' చెప్తూ సిద్దయ్యనాయుడుగారికి ప్రత్యేకంగా వుత్తరంవ్రాసివున్నపుడు, ఆ సౌహార్ద వాతా వరణాన్ని రాఘవరెడ్డిగారు భగ్నం చేశా రనే అభిప్రాయం కొంతమందిలో కలిగింది. దీనివల్ల యింతవరకు యింట్లోకూర్చొని వున్న సిద్దయ్యనాయుడుగారు బయటకు రావలసి వస్తుందేమోననికూడా అను కున్నారు. కాని రాఘవరెడ్డిగారు లోతుగా దిగలేదుకాబట్టి, ఆ సంఘర్షణ తప్పిపోయి నట్లుంది.

ఇక్కడ జనరల్ స్థానంలో శేషయ్య (సైకిల్), రిజర్వుడు సీట్లో సుబ్బమ్మ (గుర్రం) గెల్వవచ్చునని ఒక అంచనా.

2. జనరల్‌సీటు గుర్రం, రిజర్వుడు సీటు సైకిల్ తీసుకొని సర్దుబాటుచేసు కునేట్లు ఎస్. వి. కె. చేసిన రాజీ భగ్నమై పోయింది. ఒకటి రెండురోజులు గమ్మె గుంది, అకస్మాత్తుగా ప్రచారానికి సైకిల్ ఎక్కాడు శ్రీ లతీఫ్. నాయకులు, అభ్య ర్థులు వొప్పుకున్నా, అనుయాయులు తిరగ బడినట్లున్నారు.

రెండూ తమవేనంటారు గుర్రాల గుత్త దారులు. కాదని ఎదురువాదం చేయడానికి నావద్ద తగిన సమాచారంలేదు.

3: వాకాటి రమణారెడ్డి సైకిల్ వర్గంలోవుంటే, వారి సోదరుడు జానకి రామరెడ్డి ఇక్కడ గుర్రంగుర్తుతో పోటీ చేస్తున్నాడు. రమణారెడ్డిగారువర్గతత్వాన్ని వదలి, సోదర పక్షపాతాన్ని వహిస్తే జానకిరామరెడ్డిగారిదే ఛాన్సు!

4: గూడూరులో వుద్రేక వుద్వేగాలు ఎన్నికలు ఎంతోముందునుండి వున్నవార్డు ఇది. తీవ్రాతితీవ్రమైన పోరాటం. రేటు కూడా పెరిగిపోతున్నదట. అగమ్య గోచరంగావుంది.

5: స్వపక్ష సంఘర్షణవున్న వార్డు లలో ఇదొకటి. శ్రీ రాజగోపాలరెడ్డి కోటా రెడ్డిగారి–అంటే ఎస్. వి. కె–అభ్యర్థిఅని, శ్రీ సుందరరామరెడ్డి వెంకట్రామరెడ్డి అభ్యర్థిఅని వదంతి. ఇక్కడ గ్రాము సిద్దయ్యనాయుడుగారిదా? జయాపజయాల విషయం తెలియదు.

6: ఇక్కడ న్యాయవాది శ్రీ వాకాటి సుబ్బరామరెడ్డి (గుర్రం) గెల్వవచ్చునని, అన్ని వర్గాలలోకి తొంగిచూచే ఒక పరి శీలకునిమాట.

7: అక్షతల్లో, అధిక్యతల్లో ఇద్దరూ ఒకటే. విజయలక్ష్మి ఎవరివంచన చేరు తుందో మరి!

8: ఇక్కడ గుర్రంముద్ర సిద్దయ్యగారు వదలుకున్నారని ఒక వదంతి. పోకల వేణయ్యనాయుడు (సైకిల్) గెలుస్తాడు చూడమంటున్నారు.

9: ఇది ఎస్. వి. కె. స్వంత వార్డు. రంగారెడ్డి గారిని అన్న, దశరథరామరెడ్డి గారిని తమ్ముడు బలపరుస్తున్నారట. ఎన్నిక గుర్తు ఏదైనా ఎవరు గెల్చినా ఒకటేనేమో!

10: వాకాటి రమణారెడ్డి అభ్యర్థిగా వున్న వార్డు యిది. జనరల్ సీటులో లెఫ్ట్ కమ్యూనిస్టు పోటీ. రిజర్వుడు సీటులో సైకిల్‌తోపాటు, గుర్రం కూడా వుంది. శ్రీ రమణారెడ్డి, ఒక మస్తానయ్య గెలు స్తారు. వైస్ ఛేర్మెన్ అభ్యర్థిత్వాన్ని కోరే వారిలో రమణారెడ్డిగారు ఒకరట.

11: సి. సి. సుబ్బయ్య (జనరల్), చెంగయ్య (రిజర్వుడు) సైకిల్ అభ్యర్థులు. పాల్‌రాజా (జనరల్), చెంచురామయ్య (రిజర్వుడు) గుర్రం అభ్యర్థులు. ఇంకా వున్నారు.

రెండూ గుర్రానికొచ్చినా ఆశ్చర్యం లేదంటున్నారు.

13- సిద్దయ్యనాయుడుగారు దీనిని ప్రిస్టేజ్‌సీటుగా తీసుకోవచ్చు. దీనినేకాదు, ఇలాంటి సీట్లు యింకా ఒకటిరెండు వుండ వచ్చు. ఇక్కడ దామా వెంకటకృష్ణయ్య (గుర్రం)కే అవకాశాలెక్కువనిచెప్తున్నారు. వైస్‌ఛేర్మెన్ పదవికి నాలుక చప్పరించే వాళ్లల్లో కృష్ణయ్య కూడా ఒకరని అంటున్నారు.

14: ఎస్. వి. కె తమ్ముడు, మాజీ వైస్‌ఛేర్మెన్, రేపూ వైస్‌ఛేర్మెన్ కావాలను కునే శ్రీ సిద్దారెడ్డి వెంకటరామరెడ్డి ఒక అభ్యర్థి; శ్రీ పేటేటి వెంకటరమణయ్య సిద్దయ్యనాయుడుగారి అభ్యర్థి. ఎన్నికల తీవ్రతంతా ఈవార్డులో మూర్తీభవించి వుంది. ఎస్. వి. కె., సిద్దయ్యనాయుడు ప్రత్యక్షంగా రంగంలోకి దిగివున్నారు. పలుకుబడులు, ప్రచారాలు శ్రమించి చేస్తు న్నాయి. ఏమవుతుందో మరి.

15: ముఖాముఖి పోటీ. మైకావ్యాపార ప్రముఖుడైన శ్రీ దొడ్ల నారపరెడ్డి బావ మరిది శివరామరెడ్డి సైకిల్ అభ్యర్థిగా; గూడూరు పాత రాజకీయవాది శ్రీ ఇస్కా రామయ్యనాయుడు స్వతంత్రుడుగా ఢీ కొంటున్నారు. ఏనాడూ గెలుపనేది ఎరు గని నాయుడుగారిమీద దేముడు పావ తీర వహిస్తాడేమోనని కొందరి అను మానం. చూస్తాం!

—మా. ప్ర. వి.

ఒంగోలు

(5 వ పేజీకొరవ)

విజయులవుతారనే అనిపిస్తుంది.

7: ఇక్కడ గ్రానుకే మొగ్గవున్నదంటు న్నారు. వీరరాఘవయ్య, శ్రీమన్నారాయణ సోదరులు; జాయింటు వ్యాపారులు. వీర రాఘవయ్యను బలపరుస్తూ తాను విర మించుకున్నట్లు శ్రీమన్నారాయణ పేరుతో కరపత్రాలు పంచబడడం, మరల వుప సంహరించుకున్నట్లు మరో కరపత్రం రావడం జరిగింది. మరో ముగ్గురుకూడా వున్నారు.

8: ఐదుగురు అభ్యర్థులున్నా పోటీ ప్రధానంగా ముగ్గురుమధ్య వుంటుందని; అందులో చుండూరు వెంకటాద్రిగారికే పరి స్థితులు అనుకూలమని జనవాక్యం.

9: ఐదుగురిలో బొమ్మిరెడ్డి కన్నయ్య గారి గుర్రమే గెలుస్తుందంటున్నారు.

10: ముఖాముఖి పోటీవున్న వార్డు యిది. మాజీ కౌన్సిలర్ షేక్ జలీల్ మొహిద్దీన్ గెలుపు తథ్యమనే వినబడు తున్నది.

11: స్త్రీల రిజర్వుడుస్థానంకూడావున్న వార్డుయిది. లేబర్ కూడా ఎక్కువ. వాతా వరణంలో, ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో పెద్దగా మార్పేమీ రాకుంటే ప్రతిపక్షం అభ్యర్థులు యెుందేటి వెంకటేశ్వర్లు (జనరల్). డాక్టరు అర్. ఎ. బాకట్ (రిజర్వుడు) గారలనే విజయం వరించవచ్చు.

12: మాజీఛేర్మెన్, ప్రస్తుతం ఛేర్మెన్ అభ్యర్థి శ్రీ సీతారామయ్యనాయుడు పోటీ చేస్తున్న వార్డుయిది త్రిముఖపోటీ. కాని నాయుడు, చదలవాడ వెంకటరామానేయులుగార్లమధ్యనే వుంటుంది. సీతా రామయ్యనాయుడుగారు గెలవడం ఖాయ మంటున్నారు.

13: ఈ వార్డులో ప్రజాభిప్రాయం గుర్రం, సైకిలు దేనికీగాకుండా, శ్రీ పోలి నేని లక్ష్మీనారాయణగారికే అనుకూలంగా వుంది. ఫలితం కూడా తదనుగుణంగానే వుండాల.

14: ఇచ్చట గుర్రం గుర్తు అభ్యర్థి శ్రీ యల్లమంద ఏడుకొండలు ఎక్కివున్నాడని, ఎలెక్షన్ కానిదే దిగిరాడని వదంతి. శ్రీ కొంజేటి పాండురంగరావు (సైకిలు) కే అనుకూల వాతావరణం.

15: ఇది లేబర్ వార్డు. కాళె వెంకోజీ రావు, పాలెంకోట చలపతిరావుగార్ల మధ్య పోటీ. చలపతిరావుగారే గెల్చేట్లుంది.

16: ముస్లిం ఓటర్లు సగానికి సగం వున్న వార్డు. కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి షేక్ మహమ్మద్ ఖాసిం గెల్చినట్లే టవునంతా మార్మోగి పోతున్నది.

17: బస్ ఓనరు శ్రీ దావలి వెంకట స్వామి (గుర్రం) గెల్చి తీరుతాడని అంటు న్నారు. ప్రత్యర్థులు వుపసంహరించుకో వలసిందటగాని, టైం అయిపోయిందట.

18: డాక్టరు తూములూరి సుబ్బయ్య, న్యాయవాది- వెంకటేశ్వర సినిమాహాలు యజమాని శ్రీ మన్నం రాములు మధ్య పోటీ. మూడవవారిది నామమాత్రం పోటీయే. గెలుపు ఎవరిదోమరి!

19: పోటీ ప్రధానంగా కాంగ్రెస్ కొటారి వెంకటరావు, ప్రతిపక్షం శిరిగిరి పేరయ్య మధ్యవుంది పేరయ్య శ్రీ ధారా గోపాలశాస్త్రి గారి అభ్యర్థి అట. శాస్త్రి గారు తనవలుకుబడి, ప్రతిష్ఠలను పణంగా పొడ్డి పని చేస్తున్నట్లున్నది. పేరయ్య గారే గెలుపుకు దగ్గరలోవున్నారా?

20: ఇక్కడ పాతంశెట్టి రామకృష్ణయ్య (గుర్రం) గెల్వడం ఖాయమని చెప్తున్నారు.

21: జనరల్ స్థానంలో శ్రీ వాకా వెంకటస్వామిరెడ్డి (గుర్రం), శ్రీ నిమ్మ రాజా వెంకటప్ప (పాక) మధ్య హోరా హోరీగా వుంది పోరాటం. కడతం వెంకట స్వామిరెడ్డిగారే విజయాన్ని చేపట్టవచ్చు.

రిజర్వుడు సీటులో దానరి వెంకటేశ్వర్లు (గుర్రం) నత్తల చినరాఘవులు (పుష్పం) మధ్యనే వున్నవి గెలుపు ఓటములు. వెంకటేశ్వర్లుకే విజయావకాశాలెక్కువ.

ఎ. సి. నిర్యాణం

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

రాలేదు, వొక్క కె. వి. రఘునాథ రెడ్డి గారు తప్ప. ముఖ్యమంత్రి, నీలం సంజీవ రెడ్డిగారలు మద్రాసులోనే వుండిపోయి చేటువన బయలుదేరి నెల్లూరుకు 21 తేది వుదయం వచ్చారు.

ఉదయమయ్యేసరికి నెల్లూరికి పల్లెల నుండి కూడా తండోపతండాలుగా ప్రజలు చేరుకున్నారు. ఇతర జిల్లాలనుండి కూడా ఎందరెందరో వచ్చారు. ఇతర జిల్లాల రిజిస్ట్రేషనున్న కార్లలో జనం దిగుతూనే వచ్చారు. హైదరాబాద్‌నుండి ఎం. ఎల్. ఎ. లు వొక్క రొక్కరే బృందాలు బృందాలుగానూ దిగుతూ వచ్చారు. ఉదయం 8 గంటలకు చూస్తే ట్రంకురోడ్డంతా జనం కిటకిటలాడిపోయివున్నారు. 'క్యూ' రాజవీధి కూడలినుండి వి. ఆర్. హైస్కూలువరకు వుండింది. తిరుపతిలోవలె 'క్యూ' జరుగుతూవుండినా గంటలతరబడిజనంమాత్రం తరగలేదు.

9 గంటలమీదట ముఖ్యమంత్రి, నీలం సంజీవ రెడ్డిగారలు వచ్చి మళ్లీ ఎ. సి. భౌతికకాయాన్ని దర్శించి, వెనుక దుఃఖ భారంతో కూర్చొనివుండిన ఎ. సి. కుటుంబ సభ్యులను మౌనంగా పరామర్శించి వెళ్లి పోయారు.

తర్వాత హైదరాబాదునుంచి హుటాహుటినవచ్చి చెంచురామానాయుడుగారు, శాసనసభ్యుడు — అనుచరుడు అయిన బాగంటి రోశయ్యనాయుడుగారితో కారులో దిగి ఎ. సి. భౌతికదేహాన్ని భార హృదయంతో దర్శించి వెళ్లారు. జలగం వెంగళరావు, కడప జనిరెడ్డి, కాజ రామనాథం, రాటారాం, నాథమునిరెడ్డి, మాజీమంత్రి బలరామరెడ్డి ప్రభృత 'సయోధ్య' రాజకీయ నాయకులంతా వచ్చారు. కురువృద్ధులు కడప కోటిరెడ్డి సతీమణితో కూడావచ్చారు. సానికొమ్ము మాలకొండారెడ్డి, రాజ్యసభ సభ్యురాళ్ళు యశోదారెడ్డి, మేరీనాయుడు వగైరా ఎందరెందరో వచ్చారు.

ఇక ఎ.సి. అంతిమయాత్ర మధ్యాహ్నం మూడు గంటలకు ప్రారంభమైంది. కలెక్టరు, ఎస్.పి., యితర రివెన్యూ అధికారులు అధికారికమైన రాజలాంఛనాలన్నీ సిద్ధం చేశారు. పూలమాలలతో అలంకరింపబడిన వ్యాన్‌లో ఎ. సి. శవం వుంచబడింది. సంతాప సూచకంగా నీలం సంజీవరెడ్డి, ముఖ్యమంత్రి, మంత్రి చెంచురామానాయుడు, కలెక్టరు, ఎస్. పి. వగైరాలంతా ఎ.సి. మృతదేహంపై పుష్పగుచ్ఛాలుంచారు. పోలీసులు తిప్పివట్టుకున్న తుపాకులతో బారులుతీరి మెల్లిగా నడిచారు. వ్యాను బయలుదేరింది. జనం కిటకిటలాడి పోయారు. కాలేజి మైదానమేకాకుండా, బయట ట్రంకురోడ్డూను, రోడ్డుప్రక్క మేడల మీదను కూడా జనమే.

ఎ. సి. భౌతిక కాయమున్న వ్యాను నేరుగా ట్రంకురోడ్డు మీదుగా పెన్నవొడ్డున వున్న శ్మశానానికి పోకుండా- వి. ఆర్. హైస్కూలు మైదానం నుండి బయలుదేరి లీలామహల్, టి.వి. ఆఫీసు, పెద్దబజారు, చిన్నబజారు, సంతపేట, మళ్లీ వెనక్కు తిరిగి ట్రంకురోడ్డు గాంధీ విగ్రహం నుంచి సుబేదారుపేట, స్టోన్‌హౌస్‌పేట, పప్పుల వీధి- యిట్లా వార్డువార్డు వూరేగింపుగా తిరిగి శ్మశానవాటికకు చేరుకున్నది.

అక్కడ శ్మశానం దగ్గరకూడా యినుక వేస్తే రాలనంతగా జనం. కడకు పెన్నా నది ఒడ్డుపొడుగునా జనమే. సాయంత్రం 6–30 గంటల ప్రాంతానికి ఎ. సి. శవం చితిపై వుంచబడింది.

చితికి సమీపంలో ఏర్పాటుచేసిన సంతాపసభ వేదికనుండి శ్రీ నీలం సంజీవ రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ యిట్లా అన్నారు:

''మన సుబ్బారెడ్డిగారిక లేరు. గత కొన్నెల్లుగా ఆయన పడ్డ బాధ, కష్టం దుర్భరమైనది. ఎంతో ధైర్యశాలి అయిన ఎ. సి. మృత్యువును కూడా ధైర్యంగానే ఎదుర్కొన్నారు. ప్రమాదకరమైన క్యాన్సర్‌ను ధైర్యంగా భరించారు.

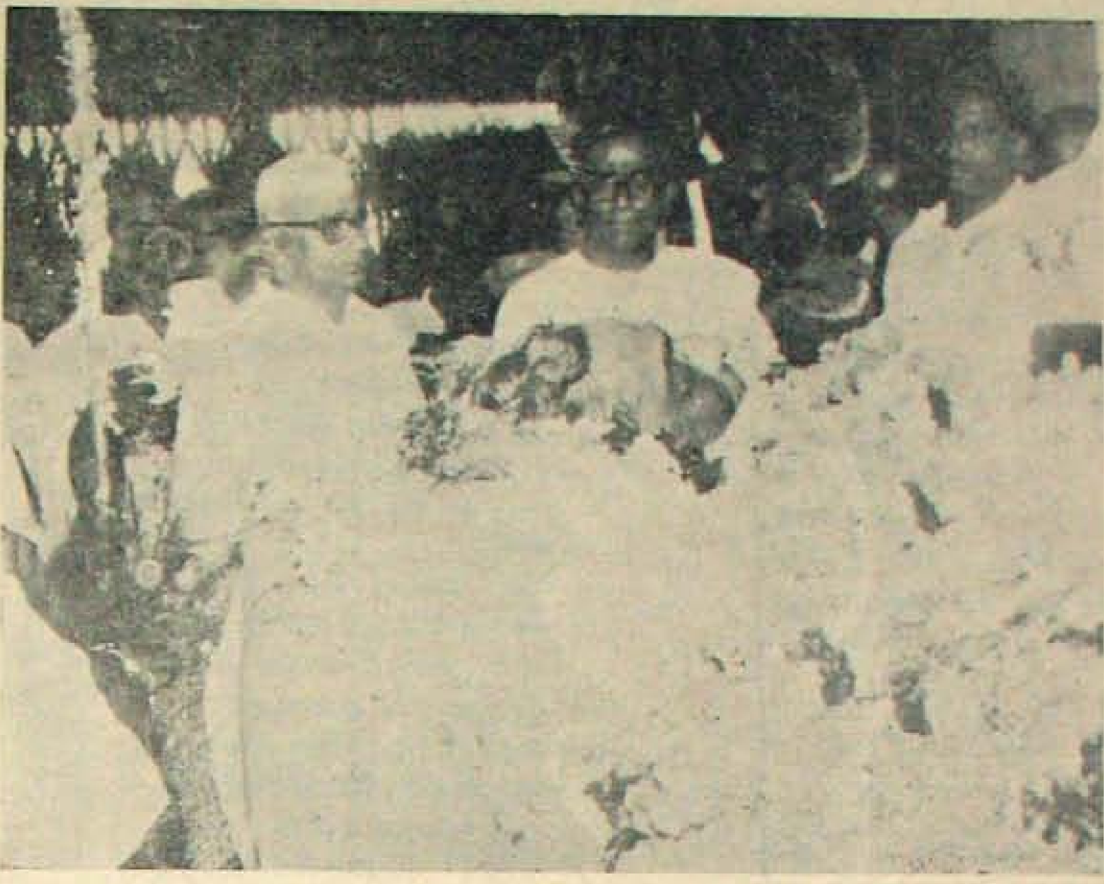

పుష్పశయ్యపై శాశ్వత నిద్రలోవున్న ఎ. సి. చెంత నిల్చొనివున్న శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డి, శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి
- ఫోటో: ఎతిరాజ్

మాలాంటివారికి అప్పుడప్పుడూ పైకి కఠినంగా కనిపించినా ఆయన హృదయం చాల మెత్తనిది. ఎవరు వచ్చినా తనకు చేతనైనంత సాయం చేసేవాడు. ఎవరికీ కీడు తలపెట్టి ఎరగడు. మిత్రుడు, ఆప్తుడైన నాయకుడు. 25 ఏళ్లు మున్సిపల్ ఛైర్మన్‌గా వుండడమనేది సామాన్యమైన విషయంకాదు. మంత్రి కావడం సులభం కాని మున్సిపల్ ఛైర్మన్‌కావడం కష్టం. పాతిక సంవత్సరాలపాటు వారిని గౌరవించారుమీరు. ఆయన సేవ, ధైర్య సాహసాలు మీరెరుగనివికావు. 60 ఏళ్లు పెద్ద వయస్సుకాదు. ఇంకొక పదిసంవత్సరాల పాటు వుండాల్సినవారు. గొప్ప నాయకులంతా పోయారు. ప్రకాశం, పట్టాభివంటి పెద్దతరం నాయకులు పోయారు. ఎ. సి. వారి తర్వాతతరంవారు. నేను పదిరోజుల క్రితం వారిని మద్రాసులో చూశాను. అప్పుడు మాట్లాడుతూ వున్నారు, చాల ఆయాసంగావుంది, వూపిరి సరిగ ఆడడం లేదని అన్నారు. మళ్ళీ 10 రోజులతర్వాత వస్తానన్నాను కాని అప్పటివాక ఆయన వుంటారనిమాత్రం అనుకోలేదు. ఆయన అనుకొన్న కార్యక్రమాలు ముగించుకొన్నారు; జయప్రదంగా, కీర్తివంతంగా ముగించుకొన్నారు. ప్రజల మన్ననలను పొందిపోయేవారు పుణ్యపురుషులు. ఎ. సి. వారిలో వొకరని మనం గర్వించాలి''- అని ముగించారు.

ఆపుకోలేని శోకంతో అంత్యదర్శనానికి వస్తున్న ఏ.సి. కుమార్తెలు శ్రీమతి స్నేహలత, శ్రీమతి అరుణ, ఆనం సంజీవరెడ్డిగారి ధర్మపత్ని శ్రీమతి రాజేశ్వరమ్మ.
—ఫోటో: ఎతిరాజ్

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి ప్రసంగిస్తూ ''30 సంవత్సరాలపాటు సింహపురి సింహంలాగా గర్జించిన సుబ్బారెడ్డి యిక లేరు'' అన్నారు. ఆయన ప్రజల ఆదరణను ఎంతగానో సంపాదించుకొన్న నాయకుడన్నారు. 'ఒక్కొకసారి కొంచెం కటువుగా మొరటుగా మాట్లాడినా, మనిషి ఎంతఎత్తో హృదయం అంత పెద్దది'- అన్నారు.

మద్రాసు కాలేజి చదువులరోజులనుండి ఎ. సి. తో తనకు పరిచయమున్నదంటూ తొలినుండీ ప్రజల్ని ఆకర్షించ గలిగిన పర్సనాల్టీఅని పేర్కొన్నారు. 'చదువులో అంత చురుకుదనం లేకపోయినా ప్రజా సేవలో తొరవ, వొక్కొక్కప్పుడు దూళ్ళకు చిన్నంగాకూడావెళ్లి సాయంచేసే తత్వం వారిది. సుబ్బారెడ్డి సేవ శాశ్వతంగా వుంటుంది. ఆయనభార్య బిడ్డలు యీ కష్టంలో ఎంతో ధైర్యం వహించి తమ కార్యకలాపాలు కొనసాగించుకోవాలని కోరుతున్నాను'- అని అన్నారు.

శ్రీ రఘునాథ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఎవరుపోయినా పరమశివునివలె అడగకుండా వరాలిచ్చే వరప్రసాదిగ వుండిన ఎ. సి. యిప్పుడు పరమశివుని నివాసమైనశ్మశానవాటికకు చేరుకొన్నారన్నారు. మంత్రి శ్రీ చెంచురామానాయుడు గారు మాట్లాడుతూ ఎ. సి. 'వుక్కుమనిషి' అన్నారు. శ్రీ సుబ్బారెడ్డిగారి పెద్దకుమారుడు శ్రీ వెంకటసుబ్బారెడ్డి చితికి నిప్పు అంటించారు. ఎ. సి. మన కన్నులనుండి శాశ్వతంగా వైదొలగి పోయారు. మళ్ళీ అట్లాంటి ప్రజానాయకుడు ఎప్పుడో అవతరించేది?

• శ్రద్ధాంజలి •

సింహపురి నోములపంట,
నెల్లూరుమండలం గర్వించ
దగిన మహానాయకుడు,
దేశభక్తుడు
శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారి
మరణం తీరనిలోటు. వారికి
శ్రద్ధాంజలిఘటిస్తూ, వారి
పవిత్రాత్మకు భగవంతుడు
శాంతిని ప్రసాదించుగాక యని ప్రార్థిస్తున్నాము.

సాధు సుబ్బరాయుడు,
స్వదేశీ ఖాదీభాండార్, ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు.

మరో గొప్ప అవకాశము!! ఈ తరుణం ప్రయిజు మీదేకావచ్చు!!

—: ఒరిస్సా ప్రభుత్వ అనుమతిపొందిన ''ధర్మనిధి'' లాటరీలు : —

కె. సి. చారిటీస్ ఫండ్ లాటరీ డ్రా తేది 29–10–67

టిక్కెట్టు చందా రూ. 1/- : : 14 టిక్కెట్లు (పాఠం) రూ. 10/- మాత్రమే!

మొదటి ప్రైజు రూ 1,15,000 లు; 2 వ ప్రైజు రూ 28,000 లు; 3 వ ప్రైజు రూ. 10,000 మరియు కనీసము రూ.20 వరకు వివిధతరగతుల ప్రైజులుగలవు.

టిక్కెట్లుపొందుటకు ఆఖరు తేది 14–10–67 వరకు పొడిగించబడినది.

బారాబతి రాఫిల్ డ్రా తేది : 10-12-67

టిక్కెట్టు చందా రూ 1/- : : 15 టిక్కెట్లు (పాఠం) రూ. 10/- మాత్రమే!

మొదటి ప్రైజు రూ. 1,10,000; 2-వ ప్రైజు రూ. 27 500; 3-వ ప్రైజు రూ. 13,750; మరియు కనీసము రూ. 22 వరకు యితర ప్రైజులు గలవు.

పోస్టుద్వారా టిక్కెట్లు పొందగోరువారు పేరు, విలాసములతో మనియార్డరు యీ దిగువ అడ్రసునకు పంపుడు. వెంటనే టిక్కెట్లు పొందగలరు.

—: వివరములకు ఆథరైజ్డు డిస్ట్రిబ్యూటరు : —

N. V. అచారి ''శ్రీనివాస్‌ట్రస్ట్''

టౌనుహాలు ఎదుట — ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు (ఆంధ్ర).

బాపట్ల డి॥ ము॥ కోర్టులో

బాపట్ల సబ్‌కోర్టు ఫైల్

S. C. 386 of 54 E. P. 131 of 67

వంగులూరి హనుమంతరావు —డి. హో.
3 పూటుకూరి హయగ్రీవగుప్త, పాకీజా–చీరాల — జె. డి.

పైనెంబరు డిక్రీనిబట్టి అమలుదరఖాస్తు దాఖలుచేయగా హేతువ నోటీసు నిమిత్తమున్ను, ప్రతివాదులంకాలూరు జమ్ముల పాలెం శ్రీరామా రైసుమిల్లులోని భాగమును డిక్రీబాకీక్రింద దార్హికోరుచూ ఇ. పి. నె 168/67 రు పిటీషన్ నోటీసుకున్ను ఆక్షేపణలు 13-10-67 తేది పగలు 11 గంటలకు పై కోర్టులో హాజరై తెలియపరచుకొననిచో 3 వ జె. డి. పై యొక్క పార్టీ ఉత్తర్వులు చేయబడును.

—యం. వి. రామమూర్తి,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

బాపట్ల డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 400 of 65 E. P. 204 of 67

బండ్ల వెంకటసుబ్బమ్మ —డి. హో.
రావి నరసింహం వగైరా —జె.డి అర్డు.

గుంటూరు డి. ఇంకొల్లు సబ్ డి. లో చేరిన ఇంకొల్లు గ్రామంలోని జడ్జిమెంటు డెట్టర్లు తాలూకు వేలంకావలసిన తాకట్టు ఆస్తివివరం: రివిజన్ సర్వే నె 266/3 రు య 11-20 ట్లలో య 2-80 ట్లకు హద్దులు: [తూ] ప్రతివాది భూమి [ద] అవుల వెంకటసుబ్బయ్య [ప] గవర్నమెంటు డొంక [ఉ] కరి వెంకటసుబ్బయ్య యీలోని య 2-80 ట్లు శేరి మెరకభూమి. డిక్రీహోల్డరు కిమ్మతు రూ 2000 లు, అమీనా కిమ్మతు 5000 లు సర్కారు పాట రూ 5000 లు. వేలం వాయిదా 16-10-67 తేది.

—యం. వి. రామమూర్తి,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

బాపట్ల సబ్ కోర్టులో

O. S. 108 of 52 E. P. 236 of 66

గోనుగుంట్ల నాగేశ్వరరావు వగైరా —డి. హో.
2 గోనుగుంట్ల నాగభూషణమ్మ—జె. డి.

గుంటూరు డి. కాకుమాను సబ్ డి.లో చేరిన కొమ్మూరు గ్రామంలోని 2-వ రెస్పాండెంటు గోరంట్ల నాగభూషణం తా॥ వేలంకావలసిన స్థిరాస్తి వివరం:–

1. పట్టా నె 581 రు డి॥ నె 524 రు య 2-00 ట్లు మెట్ట సర్కారు పాట రూ 3000 లు. 2. పట్టా నె ఇ755 రు డి. నె 636 రు ఎ 4-64 ట్లు మెట్టసర్కారు పాట రూ 1000 లు. 24-12-57 తేదిన రూ 2000 లకు నం॥1-కి 100-కి రు 6-25 వడ్డీతో గార్లపాడు పరపతి సంఘమునకు రెస్పాండెంటు వ్రాయించియిచ్చిన తాకట్టు బాకీలోబడి 2-వ అయిటం వేలంకావలెను. వేలవాయిదా 23-10-67.

—యం. వి. రామమూర్తి,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

బాపట్ల డి॥ ము॥ కోర్టులో

బాపట్ల సబ్‌కోర్టు ఫైల్

S. C. 374 of 54 E. P. 120 of 67

వంగులూరి హనుమంతరావు—డి. హో.
3 పూటుకూరి హయగ్రీవగుప్త, పాకీజా–చీరాల —జె. డి.

పై నెంబరు డిక్రీనిబట్టి అమలు దరఖాస్తు దాఖలుచేయగా హేతువ నోటీసు నిమిత్తమున్ను ప్రతివాదుల తా॥ జమ్ములపాలెం శ్రీరామా రైస్‌మిల్లులోని భాగమును డిక్రీబాకీక్రింద దార్హికోరుచూ ఇ. పి. నె 167/67 రు పిటీషన్ నోటీసుకున్న ఆక్షేపణలు 13-10-67 తేది పగలు 11 గంటలకు పైకోర్టులో హాజరై తెలియపరచుకొననిచో 3-వ జె. డి. అర్. పై యొక్క పార్టీ ఉత్తర్వులు చేయబడును.

—యం. వి. రామమూర్తి,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

పద్యాలు-గేయాలు

బడిపంతుల కూటి యావ

శ్రీ బండి నాగరాజు

కమ్మటి కవిత్వంమొక్క కనబడితే
హృదయం స్పందిస్తుంది,
ఒక్క సంగీతపు తునక వినబడితే
మనస్సు పరవశిస్తుంది;
గాజుల గలగలలకు యౌవనం పొంగులు వారుతుంది.
మరి ఆకలివేస్తే?
పైవేవీ కనిపించవు; కనికరించవు!
కూటియావ తీరితేనే.... కోటివిద్యలు కొరవడి!
పంచవర్ష ప్రణాళికలు దొరలిపోతున్నాయి;
రేషన్‌కార్డులు పెరిగి పోతున్నాయి!
ప్రతిఅంగడిలో తండులములు నిండుకొన్నవి!
బియ్యంబస్తాలు గోడౌన్లనుండి పోలీస్‌స్టేషన్లకు,
అక్కణ్ణుంచి గోడౌన్లకు
సైకిల్‌రిక్షాలో నోరూరిస్తూ తిరుగుతున్నాయి!
కడుపు కింత ఉడకేసుకు తిందామనుకుంటే లేవు!
ఆఫీసర్ల హడావుడి, వ్యాపారుల నిర్లిప్తత తప్ప,
విచారించే నాధుడేలేడు;
అందరూ విచారించే అనాధులే!
క్లాసులో పాఠం చెప్పడమా?
పియ్యమ్మ బియ్యం అమ్ముతున్నదో
అరాతియ్యమని పిల్లల్ని వేటకు పంపడమా?
'సుజలాం సుఫలాం మలయజశీతలాం
సస్య శ్యామలాం మాతరం' అంటూంటే
కడుపు చెరువైపోతున్నది!
పాఠ్యపుస్తకాలు దొరక్కపోతే
పిల్లల్నెలాగో పాసుచేయించాము;
కూటికూరాపాడర్ పిరిమైతే
కాశీడబ్బాతాకి, పట్టిచేతులే రుద్దుకున్నాము;
కూరగాయలు గిరాకీ అయితే
గంటిమజా తెలుసుకున్నాము;
ఆదివారం బడిపెట్టినా ఎట్నో ఊరేగిస్తాము;
న్యూక్లియర్ సైన్సు తెలుగులో బోధించమంటే
ఎదో మా తాడుదెంచుకుంటాము;
ఒట్టి ఎనుకుతోనే వంట ముంగించమనరుగదా!
అంతేమటుకు ఏం జేస్తాము?
ఇప్పుడు బియ్యందొరక్కుంటే ఏం జేస్తున్నాము?
నమ్మేజెయ్‌డానికైనా తిండి వుండద్దూ?
నిమ్మకాయ నాలుగు పైసాలు!?
ఎట్లా చెయ్యమంటారు?
స్వేచ్ఛదొరక్కపోతే స్వెత్లానా అమెరికాకు పోయింది;
కూడు దొరక్కపోతేమాత్రం,
తెలుగువాణ్ణి నే నెక్కడికిపోను?
(ఉండూరునుంచి మారిస్తేనే చచ్చిపోతానే!)
జనసంఘపు దీరశైవంవచ్చినా,
కమ్యూనిష్టారపు వైష్ణవమాయ వచ్చినా,
ప్రజాస్వామ్యపు అద్వైతమే నిలచినా,
నంబూదురై అన్నాపాదం విదైనానరే–
రూపాయకు రెండుశేర్లే అక్కర్లేదు;
అసలు బియ్యం దొరికితేచాలు!!

——

కవికితరమే?

రసిక్

అఖిలమున కేమ వ్యాఖ్యాతననుచు మీరు
కట్టబెట్టగలనిలేదు ఘనతనాకు;
నేను కవినయ్యుకూడ వర్ణింపలేని
ఘట్టములు లక్షలాదిగా కలవు భువిని.

ఆకలికి నిద్రమేల్కాంచి యర్ధరాత్రి
గుక్కపట్టెడి బిడ్డడి గొంతుతడుప
రొమ్ములను, గృహమ్మునసుక్కిరమ్ము లేని
తల్లివేదన వర్ణింపతరమె నాకు?

కన్నవారిని బీడు దుఃఖమ్ముతోడ
ప్రాణవల్లభు జేరు సంభ్రమముగలసి
వధువు కన్నులగురిపించు బాష్పములను
ఎంతకవినయ్యు నెదకు హత్తింపగలనె?

దైవమునునమ్మి ప్రసవవేదన భరించి,
కన్న తొలికాన్పుబిడ్డకు చన్నొసంగి,
ప్రేమపరితృప్తి ప్రకటించు వీక్షణముల
మగనిగన్గొను సతిరూపు మలచగలనె?

ఎవ్వరో పారవేసిన ఎంగిలాకు
కొఱకు నెగబడి కలబడి కుక్కతోడ
మెతుకు లావురావురుమని మెక్కుచున్న
నరునిదైన్యమ్ము వర్ణింప తరమెనాకు?

తానువ్రాసిన మధురగీతమ్మొకండు,
ఎవ్వరో పాడుచుండగ దవ్వులందు,
హాయిగాతీయగా వినవైనయపుడు,
కవిమనస్సును వర్ణింప కవికితరమె?

జీవిపాపుగా, పందెము జీవితముగ
ద్యూతసాగించుచున్న యీ ద్యూతమందు
కలవు కలలెన్నొ చిత్రముల్ కలవుభువిని
ఎన్నియని తెల్పగలడు కవీశుడైన?

——

పుస్తక పరిచయం

(4 వ పేజీ తరువాయి)

దొంగ, కురుక్షేత్రంలో పార్థసారథియై పాంచజన్యం పూరిస్తూ 'నీవు నిమిత్తమాత్రుడివి. నేను చెప్పినట్లు చేయడమే నీధర్మం' అంటూ అర్జునునికి గీతోపదేశం చేయగల్గిన స్థాయికి ఎలా వెళ్లినాడు? ఏమున్నది, అసలుదేవుడే ఆయనరూపంలో అలా అవతరించె; చిన్ననాడు ఆయన చేసినవన్నీ కేవలం లీలావినోదాలు; పెరిగి పెద్దయ్యాక సహజంగా దైవాంశ సంభూతుడు కనుక గీతోపదేశం చేయగలిగాడు–అనేస్తారు పండితులు, పౌరాణికులూ. కాని ఈ వాదం ఆధునికులకు, ఆ మాటకువస్తే హేతుబద్ధంగా ఆలోచించే ఏవ్యక్తికీనచ్చదు. నచ్చేలా చెప్పాలంటే ఏంచేయాలి. ఇటునుండి నరుక్కురావాలి, అదే రచయిత్రి ఈ నవలలో చేసి చూపిన విశేషం.

కృష్ణుడు భగవంతుడుగా చూపెట్టిన ఒక్కొక్క లీలా విశేషాన్ని, రచయిత్రి, జీవితపథంతో దివ్యత్వంవైపుకు సాగుతున్న మానవత్వమే చేస్తున్నట్టుగా ప్రదర్శించింది. ఒకటి, రెండు ఉదాహరణలు తీసుకుందాం. కంసునివద్ద 'కుబ్జ' అన్న పరిచారికవున్నది. 'ఆమె గూనిది.–గూని కూడాకాదు' పొందికలేని అవయవాలవల్ల అలాకనిపిస్తుంది. తోటి స్త్రీల నవ్వుచూసి తేనిగూని మరింతతెచ్చుకొని మరీ నడుస్తుంది. పాపం ఆమె ఏ పురుషుని చిరునవ్వుకు నోచుకోలేదు. అలాంటి కుబ్జను కృష్ణుడుచూచాడు. నవ్వుతూ పలుకరించాడు. నడివీధిలో బెదురులేకుండా ఆమెను దగ్గరకు తీసుకుని మృదువుగా చుంబించాడు. ఆక్షణంలో తనలోకలిగిన నమ్మకంలోనుంచి ప్రవహించిన ధైర్యంతో నిటారుగా నిలబడింది. కుబ్జ. తన గిన్నెలోని చందనంతో కృష్ణుడికి అర్చించింది. 'నీవు భగవంతుడివే, అందులో సందేహంలేదు' అన్నది. ఇక దీనికి వ్యాఖ్యానం అక్కరలేదనుకుంటాను. మానసికమైన కుబ్జత్వాన్ని ఈనాడు మనం Inferiority Complex అంటున్నాం. ఎవరినిస్పర్శతో, ఈ కాంప్లెక్సును మనం దాటగలిగితే అతడు మనకు భగవంతుడు. మానసికమైన కుబ్జత్వంలేనినాడు శారీరకమైన కుబ్జత్వమున్నా బాధించదు. రెండవది తొలగించేందుకు డాక్టరుగాని, మాంత్రికుడుగాని పనికిరావచ్చు. మొదటిదానికి భగవంతుడేరావాలి. ఎక్కడనుండి? మనలోనుండే.

చెరసాలలోనిబిడ్డ నందుని ఇంట వెన్నదొంగ అయినాడు. వెన్నదొంగ చీరలదొంగ అయినాడు. కొన్నాళ్ళకు కంసుని చంపి రాజయినాడు. రుక్మిణి, సత్య మొదలయినవారిని పరిణయమాడి శృంగారపురుషుడయినాడు. యుద్ధభూమిలో 'మంది'కి సారథి అయినాడు., గీతాప్రవక్త అయినాడు. ఇలా, బాలుడు పురుషుడుగా, పురుషుడు మహాపురుషుడుగా మహాపురుషుడు భగవంతుడుగా మారేందుకు ఏ ఏ శక్తులు తోడ్పడ్డాయి? లత ఉదహరించిన ముఖ్యమైనకారణం ఎంతో గొప్పగావున్నది. సమకాలికమైనటువంటి స్త్రీ పురుష ప్రపంచంయావత్తూ తొలినుండి తుదివరకూ కృష్ణునిపట్ల ప్రదర్శించిన ఆరాధనాబలం. ఈఆరాధన, ఒక్కొక్కవ్యక్తి ఒక్కొక్కరకంగా ప్రదర్శించడం జరుగుతుంది.

దేవకీ, వసుదేవులలో అది కన్నమమత. యశోదా నందులలో పెంచిన వాత్సల్యం. తపతి, చంద్రిక, నీరజ వంటి గోపికలలో అది అనురాగం. రుక్మిణి, సత్య, జాంబవతి వంటి దేవేరులలో అది ప్రేమ. కంసునిలో భయం. కుచేలునిలో స్నేహం. అక్రూరునిలో వినయం. ఉద్ధవునిలో కరుణ. రేవతీ బలరాములలో చనవు. ధర్మరాజులో భక్తి. కర్ణునిలో గౌరవం. అర్జునునిలో అచంచలవిశ్వాసం. ఈ యీ గుణాలన్నీ కలుపుకొని వీరందరూకలిసి కృష్ణుని సమగ్రంగా ఆరాధించిన రూపం రాధ. ఆ రాధ యొక్క ఆరాధనాబలమే కృష్ణుని ప్రేమలోనుండి విశ్వాంతరాలలోకి తీసుకవెళ్ళింది. దివ్యత్వం సమకూర్చింది. కృష్ణుం జీవితాన్ని గూర్చిన ఇంత పరమ సుందరమైన వ్యాఖ్యానానికి; ముఖ్యంగా కృష్ణుని ఆరాధిస్తూన్న సమకాలిక ప్రపంచానికి ప్రతీకగా రాధను తీర్చిన విధానానికి, రచయిత్రి ప్రతిభకు జోహార్లు. తోటివ్యక్తులలో నీపట్లగల నమ్మకమూ, భక్తి, ప్రేమయిత్యాదిభావాలే మెట్లుమెట్లుగామారి నిన్నంత కంతకూ దైవత్వానికి తీసుకవెళతాయన్నది, కేవలం అందమైన ఊహేకాదు. నగ్నసత్యంకూడా. నలకైకోట్లమంది ప్రజల ఆరాధనాబలం కారణంగా మోహన్‌దాస్ గాంధినుండి భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రసాదించిన మహాత్ముడు ఎలా ఉద్భవించాడో ఇటీవలనే మనం కన్నాం. ఆయివా మనం కృష్ణునిగూర్చి చెప్పినా నమ్మం. రేపు మన బిడ్డలూ, గాంధీగూర్చి నమ్మకున్నా ఆశ్చర్యంలేదు.

ఈ మహత్తరమైన ఉద్దేశ్యాన్ని ప్రాతిపదికగా చేసుకొని, నవనీత సదృశమైన సంభాషణలతో, సిందురక్తం తొణికిసలాడే పాత్రలతో మోహనవంశిని మనోహరంగా ఆలపించినది రచయిత్రి. ఇందులో ఆమె ఎన్నుకున్న ఏ సన్నివేశమూ, ఏ పాత్రా కూడా మరపురానివి. అరణ్యకమైన జాంబవతినుండి నాగరకమైన సత్యవరకూ, నిర్మల హృదయమైన తపతినుండి అహంకారమైన నీరజవరకూ, ధర్మపత్నియైన రుక్మిణినుండి ప్రాణేశ్వరియైన రాధవరకూ తల్లియైన దేవకినుండి అమ్మయైన యశోదవరకూ, వదినె రేవతినుండి సోదరి పాంచాలి వరకూ, కురూపియైన నాగినినుండి కుబ్జకాని కుబ్జవరకు లౌక్యంఅయిన బయవాణినుండి యోగినియైన సత్యవతివరకూ కృష్ణుని హృదయాన్ని సత్యం, శివం, సుందరం అన్న మూడింటి సమ్మేళనంగా మార్చగల్గిన వారి ప్రపంచాన్ని రచయిత్రి ఆవిష్కరించినతీరు అద్భుతం. అపూర్వం. ఆమందానందకరం.

'మోహనవంశి వ్రాసిన కలంనుంచి మిగతావి వ్రాయడం తప్పునరి అయింది నాకు' అన్నది రచయిత్రి. ఇది అక్షరాలా నిజం. జీవితానికి పరిపూర్ణత్వాన్ని, జీవించగల్గినామన్న తృప్తిని ప్రసాదించగల రచన చేసిన పిమ్మట, రచనా వ్యాసంగాన్నే కాదు, జీవిత శేషాన్నిగూడ పరిత్యజించాలనిపించడం ఉత్తమ రచయితల అనుభూతిలోని విషయమే. కాని, తప్పదు. కనుకనే మహాప్రస్థానంవ్రాసిన కలంనుండి మనం పేలవమైన గీతాలు వింటున్నాం. వేయిపడగలను వ్రాసినచేతినుండి సారహీనమైన రచనలురావడం చూస్తున్నాం. కాని దీనికి విచారించపనిలేదు. ఎందుకంటే, ఉన్నతరించేందుకు ఒక్క సుకృతి అయినా చాలు.

——

డీసెల్ ఆయిల్
యింజను విక్రయం
4 హెచ్. పి. ఇంజను ౬౫" గొట్టములు వంపుతోసహా విక్రయించబడును. మంచి కండిషన్‌లో వున్నవి.
కొమాండూరు
తిరువెంగళాచార్యులు,
బుచ్చిరెడ్డిపాళెం,
నెల్లూరుజిల్లా.

చిత్ర జగత్

*** మా మద్రాసు సినీవిలేఖరి ***

★ ఉత్తమ చిత్రాలకు బహూకరణలు— రంగులరాట్నంకు రజత పతకం
★ హిందీచిత్ర ప్రదర్శనలపై మద్రాసులో అక్టోబరు విప్లవం!
★ వరలక్ష్మి 'మూగజీవులు' లో ఐదు మంది వుద్దండకవుల దర్శనం
★ తెలుగువారికి మద్రాసు బహుమతులు

ప్రభుత్వ పతకాలు, పత్రాలు

భారతప్రభుత్వం ఏటా ఉత్తమచిత్రంగా నిర్ణయించిన చిత్రానికి రాష్ట్రపతి స్వర్ణ పతకం లభిస్తుంది. 1966 లో నిర్మితమైన చిత్రాలలో 'తీస్రీకసమ్' ఉత్తమ చిత్రంగా ఎన్నికైంది. దీని నిర్మాత కీర్తి శేషులు శైలేంద్ర. డైరెక్టరు బసుభట్టాచార్య. రాజ్ కపూర్, వహీదారెహమాన్ కథానాయక నాయికలు. చనిపోయిన నిర్మాతకు రు 20 వేలు, దర్శకునికి రు 10 వేలు నగదు లభిస్తుంది.

ఈ ఏడాది తొలిసారిగా ప్రారంభించిన కథ, స్క్రీన్‌ప్లే రచనకు నిర్దేశించిన బహుమతి బెంగాలీదర్శకుడు శ్రీ సత్యజిత్ రే 'నాయక్' స్క్రీన్‌ప్లేకు లభించింది.

ఉత్తమ సాహితీ చిత్రంగా, శ్రీ రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ కథ ఆధారంగా నిర్మించిన 'చుట్టి' బెంగాలీ చిత్రానికి ఒక బహుమతి లభించింది. నిర్మాత నేపాల్ దత్త; దర్శకత్వం: అరుంధతీదేవి.

జాతీయ సమైక్యతదృష్ట్యా 'సుభాష్ చంద్ర' చిత్రానికి బహుమతి లభించింది. నిర్మాత ఎ. కె. బెనర్జీ, దర్శకుడు పీయూష్‌బోస్.

సామాజిక, జాతీయలక్ష్యాలతో నిర్మించిన చిత్రంగా మలయాళీచిత్రం 'ఇరుట్టింటె ఆత్మవు' ఎన్నికైంది. దీని నిర్మాత మహమ్మద్ కాశిం, దర్శకుడు పి. భాస్కరన్.

పై అన్నిచిత్రాల నిర్మాతలకు పదివేలు, దర్శకులకు అయిదువేలు నగదు యివ్వబడుతుంది.

> ### బ్రహ్మానందరావుగారి పరంజ్యోతి చిత్ర
>
> *యోగ్యుడైన సినిమాజర్నలిస్టు, చాలకాలం 'జమీన్‌రైతు' విలేఖరిగా పనిచేసిన సహృదయుడు శ్రీ కొలను బ్రహ్మానందరావు చిత్రనిర్మాణంలోకిదిగారు. శ్రీ పరంజ్యోతి చిత్రఅనేసంస్థను నెలకొల్పి, ఙిసువైన కుటుంబ సమస్యతో ఒక సాంఘిక చిత్రనిర్మాణానికి పూనుక్రమించారు. దర్శకుడు: పెనుమాక కృష్ణమూర్తి; కథ, మాటలు: ముద్దివట్ల సూరి; తారాన్వేషణ జరుగుతున్నది.*
>
> *నూత్నరంగంలో శ్రీ బ్రహ్మానందరావుకు బ్రహ్మాండమైన విజయంచేకూర్చవలసిందిగా సర్వేశ్వరుని ప్రార్థిస్తున్నాము.*

కుటుంబనియంత్రణపై ఉత్తమచిత్రం రాలేదు.

బాలల చిత్రాలలో 'పైసే కో పైసా' ప్రధాని బంగారు పతకం సంపాదించింది. దీని దర్శకుడు కుంతే. నిర్మాతకు పది వేలూ దర్శకునికి అయిదువేలు నగదు లభిస్తుంది.

ప్రయోగాత్మక చిత్రాలలో 'హోయో శాప్స్'; విద్యావిషయక చిత్రాలలో 'పాడే' డాక్యుమెంటరీకి రాష్ట్రపతి స్వర్ణపతకాలు లభించాయి.

ప్రాంతీయ చిత్రాలలో తెలుగు ప్రాంతానికి రంగులరాట్నం, తమిళంలో 'రాము', కన్నడంలో 'సంధ్యారాగం', మలయాళంలో 'కుట్టికుప్పాయం' చిత్రాలు రజతపతకాలు పొందాయి

హిందీ సినిమా ప్రదర్శనలపై అక్టోబరు రివల్యూషన్

తమిళనాడు హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమ సమితి, మద్రాసులోను, ఇతరపట్టణాలలోను, హిందీ చిత్రప్రదర్శన అక్టోబరు 10 నుండి బహిష్కరించాలని, థియేటర్ యజమానులకు నోటీసులిచ్చారు థియేటర్ యజమానులు ఐచ్ఛికంగా ఈ చర్యకు పూనుకోకపోతే, వారు బలవంతంగా బహిష్కరణ చర్యలు తీసుకుంటారట.

అభ్యుదయ తమిళవిద్యార్థి జాతీయ సంఘం మరొకటి పిర్యాది, హిందీచిత్రాల బహిష్కరణ ఒత్తిడిచేయరాదని తీర్మానించింది. వారు అలాచేస్తే, తాము ఇంగ్లీషు సినిమాలు బహిష్కారానికి పూనుకుంటామని హెచ్చరించింది.

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ అన్నాదురై, హిందీ చిత్రాల ప్రదర్శన బహిష్కరించాలని చెప్పినట్టు అబద్ధ ప్రచారం అయింది. ఇంగ్లీషు 'లింక్' భాష కావాలని శ్రీ అన్న పట్టుదల. ప్రాంతీయ భాషలలో విద్యాబోధన జరగాలని, ఆంగ్లానికి ద్వితీయపూర్వక ప్రాధాన్యం వుండాలని శ్రీ అన్న వాదనమరి.

మూగజీవులు చిత్రంలో పదుగురు రచయితలు

శ్రీమతి టి. వరలక్ష్మి బహుముఖ ప్రజ్ఞా ప్రాశవాలకు ప్రతిబింబంగానిలిచే 'మూగజీవులు' చిత్రానికి కథ, మాటలు, దర్శకత్వం, నిర్మాణం, ప్రధాన పాత్రధారణ ఆమెగారే నిర్వహించారు.

తెలుగు సాహిత్యరంగంలోని ప్రముఖులు తాపీ ధర్మారావు, జాషువా, దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి, శ్రీశ్రీ, దాశరథి, నారాయణరెడ్డి, ఆత్రేయ, పర్వతనేని వెంకటేశ్వరరావు, సుంకర సత్యనారాయణ, విశ్వనాథ సత్యనారాయణ ప్రభృతులు ఒక ప్రధానఘట్టంలో నటించారు.

ఈ చిత్ర కథానాయకుడు ఒక అభ్యుదయ రచయిత. ఈయన విదేశాలనుండి రాగానే, మనరచయితలు సన్మానిస్తారు. ఆ సన్మానంలో పై ప్రముఖులు కనిపిస్తారు.

చిత్రంలో నాయకా నాయికలు రాజ్‌కుమార్, ప్రసన్నలక్ష్మి. వి డిస్ట్రిబ్యూటర్లకు బుణపడకుండా శ్రీమతి వరలక్ష్మి చిత్రం పూర్తి చేశారు. జిల్లాలవారీగా, అమ్మదలచారట.

మద్రాసు ఫిలింఫాన్సు బహుమతులు

1966 లో మద్రాసు చిత్రాలలో ఉత్తమమైనవాటిని నిర్ణయించి, ఉత్తసినీకారులను మద్రాసు ఫిలింఫాన్సు సంఘం సన్మానించింది.

తెలుగులో, మ్యూజిక్ డైరెక్టరు దక్షిణామూర్తి, కె. వి. మహదేవన్, శ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు, పద్మనాభం, జమున, పి. సుశీల, ఘంటసాల బహుమతులు పొందారు.

ఆడపడుచు పాటలు

సుభాషిణీ ఆర్ట్ పిక్చర్స్‌వారి 'ఆడపడుచు'కు ఇటీవల రెండుపాటలు రికార్డు చేశారు. దాశరథి 'ఎందుకని' అనే విరహగీతం సుశీల, జయదేవ్ పాడారు. వాణిశ్రీ, శోభన్‌బాబులపై చిత్రీకరిస్తారు. శ్రీశ్రీ వ్రాసిన మరొకపాట సుశీల పాడారు. ఈపాట ఎన్. టి. రామారావు, చంద్రకళపై చిత్రీకరిస్తారు. చలపతిరావు సంగీతం.

వానల్లో పూలరంగడు

పూలరంగడు చివరిపాట చిత్రీకరణ వానలవల్ల, మూడు, నాలుగు నెలలుగా వాయిదా పడుతున్నది. మేలో ఊటీలో

—కొరవ 10 వ పేజీలో

> ## అచ్చం ఆడమళయాళం!
>
> *శ్రీమతి సావిత్రి దర్శకత్వం వహించనున్న 'ఆడ' చిత్రం విజయదశమినాడు (అక్టోబరు 12) సెట్సుకు వెడుతున్నది. మాతాఫిలిమ్సు పతాకంక్రింద తయారుచేస్తున్న యీచిత్రంలో, ఒక్క కెమెరామెన్‌తప్ప అందరూ ఆడవారే నిర్వాహకులు. ఈచిత్రంలాభాలు వృద్ధ కళాకారుల సహాయనిధికి ఉపయోగిస్తారట. అందుకు ప్రభుత్వ సహాయంకూడా అర్థిస్తారట.*
>
> *సంగీత దర్శకత్వం: పి. లీల, డ్యాన్సు డైరెక్టరు: రాజసులోచన, ఆర్ట్‌డైరెక్టర్: పప్పా (కుమారి), కథ: పి. సరోజిని.*
>
> *నటవర్గం: జగ్గయ్య, జమున, జానకి (జ...తారలు)*

'ఉపాయంలో అపాయం' చిత్రంలో గీతాంజలి, నాగభూషణం

★ ప్రశ్నోత్తరావళి ★

నరసింహారెడ్డి — బాలిరెడ్డిపాళెం

ప్ర: నాగేశ్వరరావుతో జమున నటించనన్నదిగదా ఇప్పుడు పూలరంగడులో నటిస్తుంది. కారణం?

జ: అది పెళ్లికాకముందు ప్రతిజ్ఞ. పెళ్లినాటి ప్రమాణాలతో, భర్త రమణారావు కానుఅంటే జమున కాదనడంలేదు. అయినా ఆడవారి మాటలకు అర్థాలు వేరు! కానంటే కాదనిలే, కాదంటే కానిలే....!

రవికుమార్ — విడవలూరు

ప్ర: ఈ నాగరికతా ప్రపంచంలో మనిషి విలువ దేనినిబట్టి నిర్ణయిస్తారు?

జ: డబ్బునుబట్టి మనిషి ఖరీదు, సంస్కారాన్నిబట్టి విలువ నిర్ణయించడం సబబు.

కె. మణికుమార్ — బాపట్ల

ప్ర: ఈమధ్య మనచిత్రాలు ఇంత చెత్తగా తయారగుటకు కారణమేమిటండీ?

జ: నిజంచెప్పనా! ఆచెత్త చిత్రాలను మీరంతా చూడడమే! చూడడం మానివేయండి చెత్త తగ్గిపోతుంది.

దుర్గాప్రసాదరావు — నెల్లూరు

ప్ర: సినీనటుడు కృష్ణలో నటునికి వుండవలసిన లక్షణాలు లేవు కేవలం అదృష్టం తప్ప!

జ: కాకపోతే, మనల్ని పాలిస్తున్న మంత్రులందరికీ యోగ్యతలున్నట్టా! నాకు మాత్రం తెలీదా!

వెంకటరావు — బ్రాహ్మణక్రాక

ప్ర: వ్యక్తి జీవించడానికి ఈరోజుల్లో కావలసింది ఏమిటి?

జ: తారామంత్రం., కాంగ్రెసు గోత్రం

విశలరమణ — కావలి

ప్ర: ఉన్నట్టుండి, మన తారలందరికీ 'పెళ్లి' మీద అంత మోజు రావడానికి కారణం ఏమిటి?

జ: అద్దెకొంపలు మారలేక. వాళ్లూ ఒక స్వంతఇల్లు కట్టుకోవాలనివుంది. నా కోరిక తప్పంటారా?

ఎం. సుహాసిని — విలుకానిపల్లె

ప్ర: అన్నిటికీచెడ్డ ఈ సినిమా తారలంటే పాఠకులకింత ఉత్సాహమెందుకో?

జ: మీ ప్రశ్నను ఉపసంహరించుకోవాలి. 'చెడు' పద్మప్రయోగం మంచిదికాదు. కళాకారులలోని మంచినే గ్రహించాలి

గాని, చెడును మీరు వానన చూడరాదు.

పి. సూరిబాబు — అల్లూరు

ప్ర: ఎల్. విజయలక్ష్మి మరలా సినిమాలో ప్రవేశిస్తే బావుంటుంది కదండీ!

జ: వచ్చినా ఆశ్చర్యపోవ నరంలేదు. ఎంతమందిని చూడడంలేదు అలా తిరిగి. వచ్చిన వారిని.

గిరి సురేంద్రనాథ్ — గూడూరు

ప్ర: స్క్రీన్‌ప్లే అనగానేమి?

జ: తెరకు కావలసిన అన్నిహంగులు, వివరంగా, డైలాగులతో కోడించి, కాగితం పైన రికార్డు చేసిపెట్టుకోవడం.

సి. హెచ్. సుబ్బారావు — కలిచేడు

ప్ర: నూతననటుడు కృష్ణగారికి వివాహం అయినదా?

జ: ఆ విషయం కృష్ణకేవ్రాసి కనుక్కోండి

> **ప్రశ్నలు పంపవలసిన చిరునామా**
>
> ★
>
> Zamin Ryot - Cinema Correspondent,
> 12 B-Subba Reddy St.,
> MADRAS-33.
>
> దయచేసి ఆడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయ ప్రార్థన
>
> *ప్రశ్నలను నెల్లూరుకుపంపరాదు.

కె. ఏ. రమణభూషణ్ — కావలి

ప్ర: మిలన్ ఫేమ్ ఆదుర్తి మరేదైనా హిందీ సినిమాలో వద్యాడా?

జ: వారు ప్రస్తుతం ఒక హిందీచిత్రంలో బిజీగా వున్నారు.

టి. వి. రమణారావు — ఈదగాలి

ప్ర: మాస్టర్జీ! మాస్ ప్రపోజెస్, గాడ్ డిస్పోజెస్ అనే నానుడి సత్యదూరం కదా?

జ: సత్యం దూరంగానే వుంటుంది.

జి. వి. శ్రీనివాస్ — నెల్లూరు

ప్ర: తనతో సమానంగా నటించినవారికి, తన నటన నచ్చింది, తాను విరమిస్తానని శ్రీ రామారావుగారు చెప్పారు. అంతటి నటుడెవరు దొరకలేదా?

జ: దొరకలేదు, దొరకడుకూడా.

—కొరవ 10 వ పేజీలో

జమీన్ రైతు

సంవత్సరం చందా రు. 12-00
6 మాసములకు ,, 7-00
అంతకు తక్కువకాలమునకు పంపబడదు.

ప్రకటన

గూడూరు టౌను 2-వ వార్డు డోరు నె 126 రు అసెస్మెంటు నెం. 611 రు గల మావదిన సుబ్బాయమ్మ మిద్దె యిల్లు, అందుకు సంబంధించిన ఖాళీస్థలం షుమారు 60 అంకణములు, నాకు హక్కు కలిగి, నెల్లూరు సబ్ కోర్టు దావా ఓ. ఎస్. 115/56 లోనా హక్కు సుస్థిరపరచబడియున్నది. సదరు యింటిని ఎవ్వరు ఎలాంటి పరాధీనములు చేసినను చెల్లనేరవు సదరు పరాధీనములు ఏమిన్ని నా హక్కును బద్ధగించవు.

—ఎక్. కె. తొలిసిరాంసింగ్,

నెల్లూరు ఎస్టేటు అబాలిషన్ ట్రిబ్యూనల్ జిల్లాకోర్టులో

I. A. 216 and 217 of 1967

O. P, 2214 of 53 Chittoor.

1. ఆర్. కె. వి. క్రిష్ణప్పనాయునింవారు 2. ఆర్. కె. వి. రంగస్వామి 3. ఆర్. కె. వి. రామరాజా 4. ఆర్. కె. వి. మాధమ్మ —పిటీషనర్లు,

జనరల్ నోటీసు: కందుకూరు తా॥ 'చండి' ఎస్టేటు గ్రామమునకు గవర్నమెంటువారు కట్టబడిన అడిషనల్ కాంపెన్సేషన్ మొత్తము రూ 62555-89 లులో 1-వ పిటీషనరుకుగల 17/20 భాగము రూ. 53,172-49 లు రాబట్టుకొనుటకు ఒక చెక్కుపిటీషన్ యున్నూ 2 to 4 పిటీషనర్లకుగల 3/20 భాగము రూ 9383-40 లు రాబట్టుకొనుటకు ఒక చెక్కుపిటీషన్ యున్నూ దాఖలు చేసుకొనియున్నారు. ఇందువిషయమై ఎవరికైనా ఏదైనా ఆక్షేపణలున్నయెడల 5-10-67 తేదిన పగలు 10 గంటలకు పైకోర్టువారియెదుట హాజరై తెలుపుకొనవలెను. లేనియెడల పరోక్షములో విచారించి తీర్మానించబడును,

—జి. వెంకయ్యనాయుడు.
పిటీషనర్ల అడ్వకేటు.

గుడివాడ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 59 of 1967

కాజ శీతారామచంద్రరావు —వాది.
వల్లూరుపల్లి రామమోహనరావు వగైరా —ప్రతివాదులు.

ఈ నెంబరుదావాలోని 3 వ ప్రతివాది అయిన మాగంటి వర్ధనమ్మ, 4 పోలవరపు రాజమ్మగార్లకు జారికావలసిన దావా సమన్లు పేపరులో ప్రచురణ నిమిత్తం 28-9-67 తేదికి వాయిదా అయివున్నది. ఆరోజున పగలు 11 గంటలకు కోర్టులో హాజరయి ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలెను. లేనియెడల పరోక్షమందు ఎక్సుపార్టీ ఉత్తర్వులు పొందబడునని తెలుసుకునేది.

—యం. వెంకటేశ్వరరావు,
వాది అడ్వకేటు.

నెల్లూరుజిల్లా అఫిషియల్ రిసీవరు కోర్టులో

కావలి సబ్ కోర్టు ఐ. పి. నె 32/65 రు గునుపాటి సుబ్బారెడ్డి - తండ్రి రమణారెడ్డి, యెల్లాయపాలెం, కోవూరు తాలూకా నెల్లూరుజిల్లా - ఇన్సాల్వెంటు.

పై నెంబరు యిన్సాల్వెంటువల్ల రావలసిన బాకీలకు అయా క్రెడిటర్లు యీ ఆఫీసులో దాఖలుచేసియుండు బాకీ రుజువు పత్రములనుగురించి యే క్రెడిటరయినా ఆక్షేపణ చేయదలచిన అట్టి ఆక్షేపణలును యీ ఆఫీసులో 16-10-67 తేది పగలు 2 గంటలలోగా తెలుపుకోవలయును.

—బి. విశ్వనాథం, అఫిషియల్ రిసీవరు

పి. ఎల్. ఎ.-1 ఎకరాకు $2\frac{1}{2}$ పుట్లు పండింది!

(4 వ పేజీకొరవ)

రకాన్ని దేన్నీ నెల్లూరు రైతాంగం ప్రయోగం చేయకుండా పండించకుండా వదిలినట్లులేదు. త్రైచుంగ్ వచ్చింది. దాన్ని వేశారు. ప్రచారానికి తగినంత ప్రయోజనంలేదని అనుభవంతో తెల్సుకున్నారు. దీన్ని సులభంగా వదలలేదు. వ్యవసాయశాఖవారు చెప్పే ఎరువులు, మందులువల్లి వారు చెప్పిన సీజనులో వేసిచూచారు. మామూలు పద్ధతిలో; సామాన్యమైన నత్రువలతో, మందులు గిందులు ఏమీ లేకుండా జాజా జాలైలలో వేసిచూస్తున్నారు. పంటలో రెంటికి పెద్ద తేడాలేదనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. దీనికివేసే నత్రువలు, దీనికి తీసుకునేశ్రద్ధ తెల్లశేనర్లు వగైరా మామూలు రకాలకు తీసుకుంటే, ఇవీ తక్కువేమీ పండవనే విశ్వాసానికి వచ్చారు.

ఈ సంవత్సరం దొంగనంబర్లు, (Co 29), పి. ఎల్. ఎ. 1, ఎ. డి. టి. 27, ఐ. ఆర్.-8 రకాలకు సంబంధించిన ప్రయోగాలు విస్తారంగా జరిగాయి. ఇందులో దొంగనంబర్లనేది విరివిగా సాగు చేయబడింది. టి. కె. ఎం.-6 అనేది కూడా కొన్నిచోట్లవేశారు. మొగిగాలుకుల్లో కలిసిపోదానికి వువకరించేది కాబట్టి దొంగనంబర్ల విలువ పెరిగింది. ధరా ఎక్కువగానేవున్నది కాబట్టి ఈసారి రెండవకారులో అధికభాగం ఇదిగానే వున్నట్లు కనబడుతుంది. దొంగనంబర్లు ఎకరాకు రెండు పుట్లకు తక్కువకాలేదని ప్రతిధ్వనించి పోతున్నది. కొన్నిచోట్ల 2 పుట్ల 5 తూములుకూడా పండాయని చెప్తున్నారు.

ఐ. ఆర్. 8 అనేది కొత్తగా రంగంలోకి వచ్చింది. ఐదుపుట్లు, ఆరుపుట్లు పండే రకమంటే, అంతా వుత్త ప్రచారమనుకున్నాము. కాని ఇది ఆ మాత్రం దిగుబడినిచ్చేదేనని శ్రీ గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి ప్రత్యక్షంగా రుజువుచేశాడు. రామచంద్రారెడ్డికి 98¾ సెంట్ల భూమిలో నాలుగుముంతలు తక్కువగా నాలుగు పుట్లు- అవును, నాలుగు పుట్లు- పండింది. ఎకరాకు నాలుగుపుట్లు పండడమనేది నెల్లూరుజిల్లాలో అపూర్వమైన విషయం. అందువల్లనే, ఆమాట విన్నవారికి, అదో వింతగాతోచింది. వ్యవసాయశాఖవారు, పైరు వేసినవ్వుడుపోయి చూదారో లేదోగాని, నాలుగుపుట్లు పండాయనేవరకు, కట్టలుకట్టుకొనిపోయి చూచి, ధృవపరచుకొనివచ్చారుమరి.

రామచంద్రారెడ్డిగారు 1-5-67 తేదిన ఐ. ఆర్. 8 నారు పోయించారు. 4-6-67 తేదిన నాటించారు. 14-9-67 తేది- అంటే, 130 రోజుల తర్వాత-కోశారు. దుక్కిలో రెండు బస్తాల కాల్షియం నైట్రేట్ వేశారు; తర్వాత 25 రోజులకు ఒకబస్తా యూరియావేశారు; కరకుకు వచ్చినవుడు ఒకబస్తా అమోనియంసల్ఫేటువేశారు. ఒక్కసారి ఎండ్రిన్ స్ప్రే చేయించారు. పాటిమట్టి తోలివున్న భూమి కాబట్టి, మామూలు పేడఎరువు ఏమీ వేయలేదు. ఇదీ ఐ. ఆర్. 8 కు జరిగిన సేద్యం. కోసి రాలగొట్టినవుడు 2 పుట్లా 7 తూములు అయిందట; మర్చినవుడు 1 పుట్టి 12¾ తూములు అయిందట- అంటే మొత్తం నాలుగు ముంతలు తక్కువగా నాలుగుపుట్లు అయిందన్నమాట! రసాయనిక ఎరువులు యింత ఎక్కువగావేసినా పైరు 3¼ అడుగులకు మించి ఎదగకపోవడం యిందులో గమనించదగిన విశేషం. వ్యవసాయశాఖోద్యోగుల కళ్ళముందు మర్చింది కాబట్టి, నాలుగుపుట్లు పండాయంటే అతిశయోక్తి అనుకోవలసిన అవసరంలేదు.

దుక్కిలో కాల్షియం అమ్మోనియం నైట్రేట్ వేయడం దండగని వ్యవసాయశాఖవారి అభిప్రాయం. దానిబదులు అమ్మోనియం ఫాస్ఫేటు, పొటాష్ వేసివుంటే ఫలితం ఇంకా ఎక్కువగా వుండేదేమోనని వారి అభిప్రాయం. ఎకరాకు నాలుగుపుట్లు పండించుకున్న రామచంద్రారెడ్డిగారంటారు- రసాయనిక ఎరువులు యింత ఎక్కువగా ప్రతివిడూవేస్తే పొలం వసికివస్తుందా అని సందేహంగావుంది- అని అన్నారు.

వ్యవసాయంలో ఒక రిసర్చి మాస్టరు శ్రీ వై. వి. రెడ్డి (కొత్తూరు, కొత్తరకం అనేది దేశంలోకి దిగుమతైతే, కొత్తూరులో శ్రీ వై. వి. రెడ్డిగారి క్షేత్రంలో అది తప్పక వుంటుంది.) వీరికి ఐ. ఆర్.-8 75 సెంట్లకు 2 పుట్ల 17 తూములు అయిందట. ఈ ప్రాంతంలోనే మరో అభ్యుదయ కర్షకుడు శ్రీ బక్కారంగారెడ్డి (జగదేవిపేట). వీరి పొలమూ ఒక వ్యవసాయ ప్రయోగకేంద్రమేనంటారు. ఐ. ఆర్. 8- వీరికి ఎకరాకు 3½ పుట్లకు తక్కువ లేకుండా అవుతుందని శ్రీ రామచంద్రారెడ్డే చెప్పారు. (నురుస్తున్నారట)

మరో కొత్త వరిరకం పి. ఎల్. ఎ. 1. పేడూరు, మాచర్లవారిపాలెం ప్రాంతంలో సాగు చేసినట్లున్నారు. శ్రీ నాయుడు దశరథరామరెడ్డికి ఎకరాకు 2 పుట్ల 1 తూము అయిందట. ఏప్రెల్ 30 తేది నారుపోసి, సెప్టెంబరు 6 తేది కోశారు. అదే గ్రామంలో శ్రీ నాయుడు సుందరరామరెడ్డి గారు కూడా పి. ఎల్. ఏ 1- 15 ఎకరాలు వేశారు. 36 పుట్ల 8 తూములుఅయ్యాయి. అంటే ఎకరాకు 2½ పుట్లు పండిందన్న మాట. ఈయనభూమి కాస్త చవిటి ప్రదేశం వెంపలి దట్టంగా వుండినది. దుక్కిలో ఒకబస్తా సూపర్‌ఫాస్ఫేటు, ఒకబస్తా కాంప్లెక్స్ (14:14:14)వేశాడు; పదిహేను బండ్ల ఎరువు పోయించాడు. కలక కలక వెన్నువచ్చేటప్పుడు 2½ ఎకరాకు ఒక బస్తా అమ్మోనియంసల్ఫేటు వేశాడు. ఇదీ ఆయనసాగించిన కృషి.

ఎ.డి.టి. -27 అనే రకం మద్రాసు రాష్ట్రంలో చాల పాపులర్‌గావుంది. విపరీతంగా వేశారు; మంచి ఫలితాన్ని తీశారు. హిందూ పత్రికలో దీన్నిగూర్చి విశేషమైన వార్తాప్రచారంగూడా జరిగింది రెండవ కారుకు నెల్లూరుతాలూకా రైతులుకొందరు వేశారట. ఎకరాకు 2 పుట్ల 5 తూములు రాలిందట.

ఈ వార్తలు వింటుంటే నోరూరుతుంది. ప్రతిఒక్కరికీ వుత్సాహం కలుగుతుంది. లోగడ ఒకసారి గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి లెక్కలు చెప్పాడు. ఖర్చులుపోను ఎకరాకు వెయ్యిరూపాయలు నికరంగా మిగులుతుందని. దాన్ని చాలమంది నమ్మలేదు. ఇదేదో బొత్తుగొడవలకోసం అతిశయోక్తిగా ప్రకటించుకునే ఆదాయం అనుకున్నారు. అది పొరపాటు అభిప్రాయమని ఇప్పుడు ఎవరైనా భావించకతప్పదు. మామూలు సేద్యానికే దొంగనంబర్లు, తెల్లశేనర్లవంటివి 2 పుట్లు పండాయి. రెండు పుట్లు అంటే 900 రూపాయలు. ఇందులో ఖర్చులు తీసేస్తే 650, 700 రూపాయలు నికరంగా మిగులుతుంది. నాలుగునెలల్లో ఒక్కపంటకు ఇంతవస్తే, సంవత్సరంలో అన్నిపంటలకు కలసి ఎకరాకు వెయ్యి రూపాయలు రావడంలో ఆశ్చర్యమేముంది?

నా సందేహం అదికాదు- రామచంద్రారెడ్డిలోటి సంపన్నులకు పండినట్లు, ఎంత శ్రమపడ్డా నాబోటి సామాన్యరైతుకు పండుతుందా అనేదే! ధాన్యలక్ష్మికూడా సంపన్నుల చేతిలో బందీయే; సందేహంలేదు!

—మా రై. లో. వి.

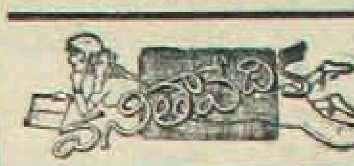

(4వ పేజీకొరవ)

వెనుక లాలోచింపక భర్తనుగూర్చి అతిగా గొప్పలు చెప్పుకుంటారు. ఈలాంటి వారిని చూచే కాబోలు "తన తల్లి పుట్టింటిగొప్ప మేనమామ దగ్గర పొగడినట్లు" అనే లోకోక్తి వచ్చివుంటుంది.

కొందరికి పిల్లలుకలిగి భర్త కాస్త పాతబడిన తరువాత ఈ ధోరణి కాస్త తగ్గి భర్త లోపాలుకూడా కొన్ని అర్థమౌతవి. దాంతో ఏదో పోగొట్టుకొన్నవారిలా అసంతృప్తితో నిరుత్సాహముగా జీవితం గడువుతారు. కొందరికి భర్తలోపాలు ఎంతకీ అర్థంకానేకావు. ఆయనగారు బయటతిరిగే తిరుగుళ్లూ, వ్యసనాలు, ఎవరైనా స్నేహితులు చెప్పినా నమ్మరు. మావారు అలాంటి వారుకారు గిట్టక అలాఅన్నారు అని చెప్పిన వారినే నిందిస్తారు. అస్తి కాస్త హారతికర్పూరములా హరిందిపోయి పిల్లలు పెద్దవారై కష్టాలు భూతాల్లా భయపెట్టేదాకా ఈ పిచ్చిభ్రమ వదలదు అదో గొప్పగా కూడా భావిస్తారు కొందరు స్త్రీలు.

కాని కొందరు స్త్రీలు భ్రమపడలేరు. కొంత పరిచయం, చనువురాగానే వారి ఆశలు ఆశయాలు కల్లలై భర్త లోపాలు గ్రహించగలుగుతారు. ఊహాల్లో విహరించిన మనస్సు వాస్తవిక సంఘటనల లోని అసంతృప్తిని క్రొత్తలో కాకపోయినా కొంతకాలానికి భరించలేక పోతుంది. ఈలాంటివారు కొందరు గడుసుగా కప్పిపుచ్చుకోను ప్రయత్నిస్తారు లేదా నిర్లిప్తల్లా వుంటారు. కాని కొందరు ఈ అసంతృప్తిని మనస్సులో దాచుకోలేరు. అందరూ గాంభీర్యహృదయులు కాదుకదా! మావారు అప్రయోజకులు లేదా అదే అర్థమిచ్చేలా-అయ్యో నాకంత భాగ్యమా? చాలుతల్లిచాలు! చెప్పబోకు మావారిపరుస-అంటుంటారు. అయ్యోదెవా, అయ్యోరామ, అయ్యోనారాతా—అంటూ తనను తిట్టుకొన్నట్టే భర్తను నిందిస్తుంటారు మరికొందరు. ఈలాంటి వారినిచూచే పెద్దలు చెబుతుంటారు. మావారెంత పండితులను కొన్నావు? ఇతరులకు తెలియకుండేటట్లు వ్రాస్తారు అని లోడి స్త్రీతో చెప్పిందంట ఓ ప్రౌఢ స్త్రీ. "ఓస్. ఇంతేనా మీ శ్రీవారి గొప్ప? మీవారు తనకు తెలిసేటట్లయినా వ్రాస్తారు! మా శ్రీవారున్నారే, వారు వ్రాసినదానిని వారికికూడా అర్థకానంత గొప్పగా వ్రాస్తారు" అని బదులు చెప్పినదంట ఆ స్త్రీ. ఈ విధంగా భర్తల గురించి చెప్పుకోవడంలో అతిశయోక్తులు, గొప్పలు చెప్పడమూ వారి తెలివితక్కువలు, అశక్తతలు తెలియజేసి హేళన చేయడములోనూ ప్రావీణ్యముగల స్త్రీలు అచ్చటచ్చటా తటస్థ పడుతుంటారు.

నిత్యజీవితంలో నిర్వర్తించవలసిన వారి వారి (భార్యాభర్తలు) బాధ్యతలు ఎవరివి వారు సక్రమముగా నిర్వర్తించుకొంటే ఏ బాధా వుండదు. జీవిత సహచారిగా నావకు చుక్కానిగావున్న భర్తను గురించి వ్యంగ్యాలు పలుకడంగాని, వ్యంగ్యంగాగాని చెప్పకోకుండా గోప్యంగా వుండడం మంచిది. కొందరికి అది కష్టమైనా అలా వుండుటలోనే నిండుతనం ప్రాధిమవుంది. అన్నీ భరించి తనలోనే ఇముడ్చుకొని నిండుకుండలా గాంభీర్యముగా హుందాగా ప్రవర్తించాలి స్త్రీ. అప్పుడే గౌరవము స్త్రీకి.

చిత్రజగత్

(9 వ పేజీ కొరవ)

చిత్రీకరణ ప్రారంభమైనపాట, హైదరాబాదులో పూర్తిచేయదలచారు.

ఈ చిత్రంలో కె. వి. కె. మోహనరాజు అనే రేడియో ఆర్టిస్టును, ముప్పాళ్ళ రంగనాయకమ్మను సినిమాకు పరిచయం చేస్తున్నారు అన్నపూర్ణవారు.

'నాగసుందరి కథ'

లక్ష్మీ ప్రొడక్షన్సువారు 'నాగసుందరి కథ' జానపదచిత్రం ప్రారంభించారు. కాంతారావు, కాంచన నాయికానాయకులు. డైరెక్టర్: కె. కామేశ్వరరావు. కథ, మాటలు: పింగళి నాగేంద్రరావు.

ఎం. ఏ. ఆర్. పిక్చర్స్

ముళ్లపూడి వెంకటరమణ ఎం.వి.ఆర్. పిక్చర్స్‌వారికి తెలుగు సాంఘిక కథ వ్రాస్తున్నారు. దీని దర్శకుడు గూడవల్లి 116 దర్శకుడు ఎం. మల్లికార్జునరావు. నిర్మాత ఎం. వి. రామదాసు. ఈయన అడపెత్తనం, కృష్ణప్రేమ చిత్రాలలో పనిచేశారు. దొరై కథ ఆధారంగా ఈ సినిమా కథ తయారవుతున్నది.

జయలలిత, విజయనిర్మల, ఈ చిత్రంలో తారలు. కృష్ణ, నాగభూషణం, రామకృష్ణ, రాజబాబు, రామలింగయ్య, రావి కొండలరావు, ఛాయాదేవి నటిస్తున్నారు.

'గుడ్‌అర్త్' చిత్రంపై భారతప్రభుత్వ నిషేధం

పెరల్‌బక్ వ్రాసిననవల, గుడ్‌అర్త్ చిత్రంగా, కళాఖండమైంది చాలాకాలం క్రిందట. దానిలో పాల్‌ముని నటన అత్యద్భుతం, దానిని పది సంవత్సరాలక్రిందట చూదాం మనం అందరం. దానిలో చైనా 'బ్యాక్‌డ్రప్' ఉన్నది. అది కారణంగా భారత ప్రభుత్వం, ఆ చిత్రాన్ని నిషేధించిందట.

ప్రపంచ ఫిలిం క్రిటిక్స్ బహుమానం

వెనిస్ వుత్సవాలలో ప్రవేశం నిరాకరించబడిన జపాను చిత్రం 'రెబెలియన్' ప్రపంచఫిలిం విమర్శకుల ప్రధాన బహుమతి పొందింది. దీని సహపంక్తిని ఇటాలియన్‌చిత్రం 'చైనా ఈజ్ నియర్' అనే చిత్రం నిలిచి, నగంవాటా పుచ్చుకున్నది.

ప్రశ్నోత్తరావళి

(9 వ పేజీకొరవ)

శివకుమార్ యల్లాయపాళెం
ప్ర: ఎన్. టి. రామారావు నటించిన చిత్రాలలో గొప్పదేది?
జ: వారు కనిపించే ప్రతిఫ్రేము గొప్పదే.

నరసింహమూర్తి మినగల్లు
ప్ర: ఏమండీ! మీకు వివాహమయినదా!
జ: ఏం. విశేషం?

రవికుమార్ విడవలూరు
ప్ర: మానవుడు అందని వస్తువు అర్రులు చాస్తాడు కారణం?
జ: ఎప్పుడు అందినవస్తే కొరుకుతుంటే, పళ్లూడిపోతాయని భయం.

రమణారెడ్డి గుడ్లూరివారిపాళెం
ప్ర: మీ 'రైతు' జన్మించి యిప్పటికెంత కాలమండి?
జ: ఇద్దరం ఒకే ఏడాది జన్మించాంగాని, మా యిద్దరికి మైత్రి, కొద్దికాలంనుండే!

ఎం. సి. రాజ్ కావలి
ప్ర: సార్, నా అభిమాననటి 'వాణిశ్రీ'కి పెళ్లి అయినదా?
జ: కాలేదట స్వామీ! వచ్చి మహాలింగపురంలో అమెగారి యింట్లో విచారించండి టకప్పు కుదురుతాయోమో!

లోకవృత్తం

(3వ పేజీకొరవ)

దించినవట. అందుకోసమని ఆ రాలాలను బంద్‌బాకులట్టి, మన ప్రభుత్వాన్ని 'అభివృద్ధి నిరోధకం' అని ఆ రేడియోలోనే వర్ణించారు. మనం దుస్సాహసం చేస్తే ఫలితం అనుభవిస్తామని కూడా అందులో హెచ్చరిక చేశారు.

కాని అంతకుమునుపే మన దేశాయ్ ప్రపంచమంతా వినేటట్లుగా లండన్, వాషింగ్టన్ నగరాల నుంచి పల్కినాడు; 'ఒక్క అంగుళం భూమి విడిచి పెట్టము. చైనా-పాకిస్తాను ఒకటై వచ్చినా ఎదిరించి నెగ్గుతాం. దుష్టంగావర్తించే చైనాతో మాకు రాజీ కుదరదు. మా రక్షణ సన్నాహాన్ని, చైనా-పాక్ సీమల దుర్బుద్ధివలన, మరింత పెంచుకోక తప్పదు. టిబెట్ స్వేచ్ఛను పొందగలదు.' దేశాయ్ మాటలు మరింత ఘాటుగా వుండినవి. వాటి తాత్పర్యాన్ని మేము చాల మెత్తని మాటలతో తెలియ చేసినాము.

• • •

కంబోడియాను కూడా చైనా దూరం చేసుకున్నది. చైనాకు సన్నిహితంగా వుండిన ఆదేశాలవని చైనా దౌత్యంతో విసుగు చెంది, ఎదురు తిరిగినాడు. చైనా తో లాలూచీ అనిపించేవారిని మంత్రి మండలి నుంచి తొలగించాడు.

అమెరికాతో కూడా కంబోడియాకు 'దౌత్యం పేచీ' వచ్చింది. స్వతంత్రమైన సీమలు ఈ దౌత్యపు తిమంగలాలను కని పెట్టగలవు.

కంబోడియాకు చైనాతో వచ్చిన కలహం అందరికీ గూడా పాఠాన్ని నేర్పుతుంది. ఇప్పటికింకా ఇండోనీషియాలో చైనా దౌత్యపు అగ్గి పూర్తిగా చల్లారలేదు.

• • •

ఇక ఆఫ్రికా వెళదాం. అక్కడ విచిత్రమైన పరిణామాలు కలుగుతున్నవి. నైజీరియాలో కేంద్రసైనికదళాలు విద్రోహం చేసిన బైఫ్రాన్ ప్రాంతాన్ని బాంబులతో హింసించింది. అబరుకి అంతర్యుద్ధం ఏమవుతుందో?

మాలావీ (పూర్వపు న్యాసాలాండ్) రాజ్యాధినేత దక్షిణాఫ్రికాకు ఒక ప్రతినిధి వర్గాన్ని పంపుతున్నాడు. 80 వేలమంది మాలావీలు ద. ఆఫ్రికాలో పనిచేస్తున్నారు వారిని కాపాడే నిమిత్తం ఈచర్య అవసరమైనదట. ఈ రెండురాజ్యాలు పూర్తిగా ఒకదాని నొకటి గుర్తించి రాయబార కార్యాలయాలను ఏర్పరచుకుంటవి. రెండులక్షల మంది మాలావీలు రొడీసియాలో వున్నారు. వారిని రక్షించే నిమిత్తం రోడీసియాతో కూడా ఇట్లే రాయబార వ్యవహారం జరగవచ్చును. ఈ చర్యలను దుయ్యబడుతూ నక్కలు కూసినట్లు కూసేవారుంటారని తనకు తెలుసునని, దానిని తాను లక్ష్య పెట్టనని మాలవీ అధ్యక్షుడు డాక్టర్ హేస్టింగ్స్‌బండా ప్రకటించాడు. బండా వంటి ఆఫ్రికా స్వాతంత్ర్యపిపాసి బాహ్యహంకారపూరకమైన ద. ఆఫ్రికా సీమతో పొత్తుకు పోవడం ఎట్లా సంభవమైనది? ఆఫ్రికా రాజకీయాల అంతర్యం తెలిస్తేగాని తెలియదు.

తీవ్యామాత్రం ద. ఆఫ్రికాను గుర్తించే తలంపు లేదని వినికిడి. ఈ సీమనుంచి లక్షమందికిపైగా బ్రిటన్ – అమెరికాలకు వెళ్ళివుంటున్నారు. వీరు భారత్ - పాక్ సీమలనుంచి వెళ్లినవారు. బాగా సంపాదించారు. మన జీవనప్రమాణాలు వారికి చుల్కన. బ్రిటిష్ పాస్‌పోర్టు వున్నదిగనక ఆ సీమనవైపుకేవెళ్లి సంపాదన– సౌఖ్యం అధికంగాపొందే మార్గాన్ని వారన్వేషిస్తున్నారు.

ఈజిప్టు (ఇదికూడా ఆఫ్రికాసీమ అని చాలమంది చదువరులకు తెలియకపోవచ్చును) నియంత నిర్బంధించిన ఫీల్డ్ మార్షల్ అబ్దుల్‌హకం అమెర్ ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. విషం త్రాగినాడు. ఒకసారి త్రాగితే తప్పించారు. రెండవసారి ఎవరూ కనిపెట్టలేకపోయినారు. ఈతడు నాజర్ కుడిభుజంగా వుండెను. విద్రోహం చింత ఈయనకు కలిగిందని శంకించి, నాజర్ ఈతణ్ణి నిర్బంధించాడు. రాజ్యం కోసం పెనుగులాటలో ఇట్టి దృశ్యాలు సర్వసాధారణం.

• • •

అదంతా ప్రపంచపు గడబిడకు సంబంధించినది. ప్రపంచకళ్యాణంకోసం కొన్నిపనులు జరుగుతున్నవి. ఉదా:- సర్వేయర్, జపాజకోస్తాలో ప్రేలుడు.

ఒకటి అమెరికా, రెండవది రష్యా చేసినపనులు. చంద్రమండలం వివరాలను సర్వేయర్ తెలుసుకుని తెల్పుతున్నది. భూకంపాలు, తుపానులు వచ్చేది ముందుగా కనిపెట్టడంకోసం జపాజవద్ద పసిఫిక్‌సముద్రంలో బాంబులు ప్రేల్చారు. ఆ సమయంలో ఓడలను పోనివ్వలేదు. తర్వాత ఆంక్షను తొలగించారు.

వరదలువచ్చేది కొంతముందుగా తెలుస్తున్నది. భూకంపాలు, తుపానులువచ్చేది తెలియడంలేదు. ఇది తెలిస్తే ఎంతో మానవసేవ సాధ్యమవుతుంది.

వారం....వారం

(3 వ పేజీ కొరవ)

కళాశాలస్థాయిలో హిందీ బోధనాభాషగా వుంటుంది.

వైస్‌ఛాన్సలర్ల సూచనను కేంద్ర విద్యామంత్రి అంగీకరించి మనలను రక్షించాడు. భాషలవిషయంలో పరిష్కారం కావలసిన సమస్యలు యింకావున్నవి. మన పార్థసారథి సూచనను ప్రధాని మెచ్చిందికనుక ఒక సమస్య అవిధంగా పరిష్కారం కావచ్చును.

• • •

మనం ఇటువంటి సమస్యలపై జగడమాడుకుంటూ వున్నసమయంలో, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆక్షేపిస్తూ ప్రదర్శనలు జరిగిన ఈ సమయంలో, మనం కేంద్ర–మంత్రులంతా దేశదేశాల సంచారంలో వున్నసమయంలో చైనావారు సిక్కిం సరిహద్దున మిలిటరీచర్యలకు పూనుకున్నారు.

ఇందులో మన శత్రువుల ఉద్దేశ్యాలు రెండని తెలుస్తున్నది. ఒకటి సిక్కింనుంచి మనసైనికులను తరలించి అతరువాత ఆప్రాంతంతో బేరం జరిపి ఒకస్థావరాన్ని సంపాదించడం. రెండు, ఆప్రాంతానికి సమీపంలోవున్న తమ నాక్సాల్‌బారీ మిత్రులకు నూతనోత్సాహాన్ని కలగించడం.

ఆ ఉద్దేశ్యాలు నెరవేరలేదు సరికదా శత్రు సైనికులు గట్టి దెబ్బలు తిని వరారైనారు. మళ్ళీ సిక్కిం - భూటాన్ మధ్య ప్రాంతంలో శత్రువులు కొన్ని చర్యలను తలపెట్టినట్లు తెలుస్తున్నది.

ఈ ప్రమాదాన్ని గుర్తించి సంయుక్త సోషలిస్టుపార్టీ నాయకుడు మధు లిమయే పార్లమెంటును ప్రత్యేకంగా సమావేశపరచి చైనా చర్యల సమస్యను చర్చించవలెనని కోరినాడు. ప్రధాన మంత్రి ప్రతిపక్ష నాయకులతో శత్రుచర్యల వలన కలిగిన విషమ పరిస్థితిని చర్చించినది. రామ్ మనోహర్ లోహియా, జయప్రకాశ్ నారాయణ గారలు కలిసి జాతీయ- అంతర్జాతీయ సమస్యలపై సంప్రదించినట్లువినికిడి.

అనగా దేశం జాగ్రత్తమై వున్నది. ఈ సమయంలో తూర్పు పాకిస్తాన్‌లో చైనా సహాయంతో మిలిటరీ రవాణా కోసం అయూబ్ ప్రభుత్వం చక్కని రహదారులను నిర్మాణం చేస్తున్నది. దానిని దేశీయులు గమనించారు. దేశంలో జాతీయ ప్రభుత్వం అనేది రావడానికి ఇది మంచి తరుణం. మన అంతరంగిక సమస్యలను విదేశీయ వ్యవహారాలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించి దేశాన్ని భద్రంగా నడిపించగల నాయకులతో నిండిన ప్రభుత్వం కోసం దేశం ఎదురు చూస్తున్నది.

జనవాణి

(5 వ పేజీకొరవ)

అక్కడేవుంటున్న మన ఉండేల కవిగారు 'ఎడింబర్గ్'అనేతనలేఖల్లో వుదహరించారు. అంతే ఇప్పటి వుద్యారణ ఆట్లనేవుందని అనుకోకూడదా? లేకుంటే వుండేలఅంతటి వారు అనదాన్ని వాడివుండేవారా? ఇక లీలామహల్ ముద్దులబ్బాయి ఆ పొక్కసారే; తర్వాత మళ్లీ యీమధ్యన అనలు వాడనే లేదే. ఇక కూనిరాగాలబ్బాయి నంగతి. పెళ్లి బొమ్మవేసి క్రింద పెళ్లిఅనివ్రాస్తేనే అర్థమయ్యేరీతిలో యిప్పటి చిత్రకారులు బొమ్మలు గీయడంలేదు. కూనిరాగాలకు సూచనప్రాయంగా అచిత్రకారుడు గీచిన చిత్రంలోని 'మ్యాడమ్‌ఇమేజ్'ను సానుభూతితో స్వీకరించండి. అందులో మీరు చెప్పిన సంస్కృతికి, సభ్యతకు భిన్నమైన అంశం బొత్తిగా వీమీలేదని మనవి. ఇక ఎల్విజయలక్ష్మినిగూర్చి అడిగిన ప్రశ్నకు దానికితగ్గట్టే మా సినిబిళేలరి సమాధానమిద్దామని మాఅభిప్రాయం. —సం)

(2 వ పేజీ కొరవ)

పాపిరెడ్డి తమది ప్రతిపక్షంలో ''డిసిడెంట్స్''గా అభివర్ణించుకున్నారు. ఇది అక్షరాలనిజం. వీరికి ప్రభుత్వంతో ఎలాంటి తగాయిదాలేదు. కాని ప్రతిపక్షమని చెప్పుకుంటూ ప్రతిపక్షంవైపు వుండలేక పోతున్నారు.

పలురాష్ట్రాల్లో రాజకీయ అస్థిరత్వమేర్పడింది. ఇది దేశాభ్యుదయానికి దోహదకారి కాదు; ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అలాంటి పరిస్థితి కల్పించడం తమకిష్టంలేదు కనుక విశ్వాన రాహిత్య తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నామని డాక్టర్ మూర్తి స్పష్టీకరించారు.

పాపిరెడ్డిగారు తమ ప్రసంగాన్ని స్థానిక సమస్యల ప్రసక్తికి వినియోగించుకున్నారు. నెల్లూరు జిల్లా మార్కెటింగ్ సొసైటీవారు జింక్‌షీట్లు అమ్మకంలో అన్యాయంగా లాభార్జన చేశారనీ ఇలాంటివి జరగనీయకూడదనీ, వి. ఆర్. కాలేజి సంఘం కార్యదర్శి కాలేజీ ఎడ్మిషన్సులో చూపుతున్న పాక్షికవిధానాన్ని అరికట్టాలని కోరారు.

మొత్తంమీద విశ్వాన రాహిత్య తీర్మానం మూలంగా కాంగ్రెస్‌పార్టీ ముఖ్యమంత్రి బంకాబలాన్ని పుంజుకున్నారు. ప్రతిపక్షం బలహీనపడింది.

ఐతే ఈ తీర్మానంపై జరిగిన చర్చ వృధాప్రయాసకాదు. ''మీ గురువుగారికి మీరు వంగనామాలు పెట్టారు. మీకూ పెట్టేవారు రాకపోరు'' అని శ్రీ లచ్చన్న బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని సూటిగా హెచ్చరించారు. ''మాలో విభేదాలున్నమాట నిజం. అయితే సర్దుకోగలం. వారి అసంతృప్తికి కారణాలేమిటో వారి ఇబ్బందులేమిటో తెలుసుకుంటాము'' అని ముఖ్యమంత్రి అసంతృప్తి నాయులగూర్చి చెప్పారు. అవినీతికి సంబంధించిన ఆరోపణలు కొందరు కాంగ్రెస్ సభ్యులు లచ్చన్నగారిమీద, రంగులుమార్చే ఇతర సతిపక్ష సభ్యులమీద చేశారు.

పల్లెలు

(5 వ పేజీ కొరవ)

పనులు చేయవద్దని హెచ్చరిస్తున్నారు.

సర్దుకుమూర్తిగారు ప్రాథమికోపాధ్యాయసంఘంలో సాధారణ సభ్యుడు కూడా కాదా?

రేగుంటపాడు శిక్షలు

లోగడ నిడిమునలి వెంకటరమణారెడ్డి ట్రాక్టరులో పోతుంటే అడ్డగించి దౌర్జన్యం జరిపారని కేసుపెట్టబడి, మునిసిఫ్ మేజస్ట్రేటుచే శిక్షలు విధించబడిన స్వర్ణ చిన్నయ్య, గుండా లక్ష్మినసుబ్బయ్య, కరేటి వెంకయ్య, స్వర్ణ నాగయ్య, స్వర్ణ సుబ్బరాయులు, స్వర్ణ పిచేటుగారలు హైకోర్టుకు అప్పీల్ చేసుకోగా, పావం హైకోర్టుకూడా వాటిని ధృవపరచింది. చిన్నయ్యకు రెండేళ్ళు, తక్కిన ఐదుగురికి సంవత్సరం వంతున హైకోర్టులో ధృవీకరణైనశిక్షలు

వాకాడు టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసు

టెలిఫోను సౌకర్యంవున్న వాకాడుకు, టెలిగ్రాఫ్ వసతికూడా ఏర్పడింది. కొత్తగా నెలకొల్పబడిన టెలిగ్రాఫ్ కార్యాలయానికి 13 తేదీ శ్రీ నేదురుమల్లి బాలకృష్ణారెడ్డి ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. ఈ టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసునుండి వచ్చిన మొదటి టెలిగ్రాం బహుశా మాకు ఈ వార్తను తెచ్చిన టెలిగ్రాంగానే వుండవచ్చు.

మూడువేలమంది పిల్లలు, వుపాధ్యాయులువున్న ఈ గ్రామానికి ఇలాంటి సౌకర్యాలు ఎంతైనా అవసరం!

ఆత్మకూరు టెలిఫోను

ఎన్నాళ్లనుండో ఎదురుచూస్తుండిన టెలిఫోను ఎక్ఛేంజి 13 తేదీ ఏర్పడింది. ఎస్. డి. ఓ. టి. శ్రీ కె. అప్పలాచార్యులు గారు ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. ఇ. ఎస్. టి. శ్రీ నరసింహరావుగారుకూడా పాల్గొన్నారు.

ప్రస్తుతం ఈఎక్ఛేంజిలో 5 టెలిఫోన్లు వున్నాయి. బి. డి. ఓ. (21), కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగు సొసైటీ (33), ఆర్బన్ బ్యాంకు (22), వెంకటేశ్వర పిక్చర్ ప్యాలెస్ (32), పి. సి. ఓ. (30). పోలీస్ స్టేషను, తాలూకాఫీసు, ఆస్పత్రి– వీటిలో దేనికీ టెలిఫోన్ లేకపోవడం విచారకరం.

జిల్లాలో టెలిఫోను సౌకర్యం లేని తాలూకా కేంద్రం ఇక ఒక్క ఉదయగిరి గానే వుంటుంది. ఉదయగిరి ఈవిషయం లోనూ వెనుకబడింది.

వెంకటగిరి పన్నులు

పంచాయతీలో పన్నుల రివిజన్ ఒక నిర్ణీతపద్ధతిలోగాకుండ; ఇండ్లవిలువ, ఇండ్ల విస్తీర్ణం, ఇండ్లబాడుగ పరిగణను తీసుకోకుండ, చట్టవిరుద్ధంగా, అక్రమంగా అన్యాయంగా, రాజకీయ రాగద్వేషాలతో జరిగిందని; ఈఅక్రమాన్ని ఎదుర్కొనుట అవసరమనే వుద్దేశ్యంతో 17 తేదీ యువజనసంఘం ఆధ్వర్యాన, శ్రీ అవధానం శంకరశాస్త్రి అధ్యక్షతన జరిగిన రేట్ పేయర్ల సమావేశంలో రేట్ పేయర్స్ అసోసియేషన్ నెలకొల్పబడింది.

ఈసంఘానికి అవధానం శంకరశాస్త్రి అధ్యక్షుడుగ, ముంజులూరు చెంచయ్య శెట్టి ఉపాధ్యక్షుడుగ, వి. రామదాస్ కార్యదర్శిగ, రామారావు వెంకటసుబ్బయ్య సంయుక్త కార్యదర్శిగ, గ్రంధె సుబ్బయ్య కోశాధికారిగా ఎన్నుకోబడినారు.

— — -విశ్వం.

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 12-00
6 మాసములకు	,, 7-00

అంతకు తక్కువకాలమునకు పంపబడదు.

మహారచయిత బుచ్చిబాబు మృతి

పి. సి. మరణానికి కొన్నిగంటలు ముందుగానే మహారచయిత బుచ్చిబాబు (శివరాజు వెంకట సుబ్బారావు) హైదరాబాదులో మరణించారు. కథకుడు, నవలా రచయిత, నాటకకర్త, చిత్రకారుడు, సద్విమర్శకుడు, భావుకుడు బుచ్చిబాబు. ఆయన మహానవల 'చివరకు మిగిలేది' స్వర్గీయ వేలూరి శివరామశాస్త్రి గారన్నట్లు 'చివరవరకు మిగులుతుంది'. 50 యేళ్ళ వయస్సు. ఆయన సతీమణి శ్రీమతి శివరాజు సుబ్బులక్ష్మికూడా రచయిత్రి, చిత్రకారిణి. వారికి సంతానంలేదు, అసంఖ్యాకమైన, సజీవమైన ఆయన రచనలు తప్ప.

కావలి సబ్‌కోర్టులో

I.A. 613 of 66 S.C. 214 of 66

సుంకర వెంకటసర్పయ్య —పిటీషనరు.

షేకు నానుబాబుగారి మాబుసాహెబ్ సా॥ పాముూరు —రెస్పాండెంటు.

పిటీషనర్ యీ నెంబరున రెస్టోరు పిటీషన్ పెట్టినందుకు నీ ఆక్షేపణలకుగాను 23–10–67 తేదికి వాయిదావేసినారు. ఆ రోజు పగలు 10 గంటలకు నీవు కోర్టుకు హాజరయి నీ ఆక్షేపణలు తెలుపుకొని యెడల యక్షపార్టీగా తీర్మానించబడును.

—వి రామకృష్ణరాజు, అడ్వొకేటు.

పెద్దాపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 205 of 47 E. P. 70 of 67

దుర్గావఝుల చిట్టెమ్మ అనే వెంకటమహాలక్ష్మి —వాది.

దుర్గావఝుల వెంకటనారాయణ–ప్రతివాది

ఈ నెంబరు ప్రతివాది తాలూకు షెడ్యూలుదాఖలా ఆస్తి పై కోర్టు వారి యెదుట 7-11-67 తేదీ పుదయం 11 గంటలలగాయతు వేలంవేయబడును. కావలసినవారు పాడుకోవచ్చును.

షెడ్యూలు: తూర్పుగోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం తాలూకా జగ్గంపేట సబు డి॥ ఉత్తర తిరుపతి రాజాపురం గ్రామంతాలూకు ప్రతివాది తాలూకు పాత సర్వే నె 61/ఎ రు రివిజను సర్వే నె 265/2 రు యీనాం మెర్క యె 5–35 ట్లులో ప్రతివాది తా॥ జాయింటు సగంవంతు యె 2–67½ ట్లు 1-వ ఐయిటంపై పన్ను రూ 50–00 లు. 2-వ ప్రతి తూర్పుగోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం తాలూకా జగ్గంపేట సబ్ డి॥ డిటో గ్రామం తాలూకు పాత సర్వే నె 62 రు రివిజను సర్వే నె 264 రు యీనాం వల్లం ఎ 1–58 ట్లలో ప్రతివాది తా॥ జాయింటున సగంవంతు యె 0–79 ట్లు. 2 ఐయిటం పైనపన్ను రూ 25–00 లు. ఈ నెంబరు డిక్రీప్రకారం సదరాస్తిపైన సాలు 1-కి రూ 120 లు. చొప్పున వాది యావజ్జీవం మనోవర్తి రాబట్టుకొనే హక్కులకు లోబడి వేలంకావలెను.

—యస్. వి సూర్యనారాయణమూర్తి వాది అడ్వకేటు.

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipporajuvari Street, Nellore

రాజలాంఛనాలతో అంతిమయాత్రకు బయలుదేరిన ఏ. సి. భౌతికకాయం —ఫోటో: ఎతిరాజ్.

ఎ.సి. మహాభయంకరమైన క్యాన్సర్‌వ్యాధితో పోరాడి మద్రాసులో శాశ్వతంగా కన్ను మూశాడు.

"మనసారధి, మనసచివుడు,
మనవియ్యము, మనసఖుండు,
మనబాంధవుడున్
మనవిభుడు, గురుడు, దేవర,
మనలను దిగనాడిచనియె
మనుజాధీశా"

—అని అలనాడు అర్జునుడు భాగవతంలో కృష్ణ నిర్యాణానికి విలపించినట్లుగా—నెల్లూరు ప్రజలనే అర్జునుడుగా భావించు

ఇటీవలి కాలంలో మొన్న డాక్టరు పుచ్చలపల్లి రామచంద్రారెడ్డి గారు మరణించినప్పుడు నెల్లూరు పట్టకుండా జనం వచ్చి ఆయన భౌతికకాయానికి అశ్రుతర్పణం చేసినప్పుడు- అప్పుడు కొందరు భావించారు- మళ్లీ యిక యే నెల్లూరు నాయకుడికి యింతటి ప్రజాదరణ- నిర్యాణ మప్పుడుకూడా ద్యోతక మవుతుంది- అని సందేహం వెలిబుచ్చకపోలేదు. కాని ఎ. సి. నిర్యాణానికి అంతకు రెండింతలు, మూడింతలు జనం వచ్చారు. ఒక్క 'క్లాస్' జనమే కాదు, అన్ని 'క్లాసు'ల జనం

దేశానికి ఏ త్యాగాలు చేశాడు? ఏ చరిత్రను సృష్టించాడు? మంత్రి హోదాలో మరణించాడనా? ఇవేవీ కారణాలు కాదు, కాలేవు. మధ్యతరగతి జనాలికి అండగా, కొండగా నిలబడిన ఆయననాయకత్వంలో యిమిడివున్న వాడానాశ గంభీరమైన విశేషమే ఆయనను ప్రజా సమీప వర్తను డుగా చేసింది. తన పలుకుబడిని చేరువ కెళ్లిన అందరికీ పంచిచ్చాడు; తన పలుకుబడితో దగ్గరకెళ్లిన అందరినీఆదుకున్నాడు; తనకు చేతనైన పరిధిలో మనస్ఫూర్తిగా సాయం చేశాడు, చేయూత నిచ్చాడు.

ఆఫీసులోనైనా అడుగుపెట్టినట్టులేదు. ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్స్ గదిలోనే ఆయన నివాసం వుంటూవచ్చింది. మంత్రిగా ప్రత్యేక బంగళాఅయినా ఆయన కోరలేదు. కారూ వాడుకోలేదు.

క్యాన్సర్‌వ్యాధిగత ప్రాణిగా మద్రాసులోనే చికిత్సపొందుతూవచ్చారు. మద్రాసు క్యాన్సర్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో చికిత్స పొందారు, కోబాల్ట్ ట్రీట్‌మెంట్ కూడా పొందారు. కాస్తస్వస్థత చేకూరిందో లేదో హైదరాబాద్‌కు పయనమైవెళ్లారు. క్యాన్సరిగా ఆదేదికాదు. మళ్లీ మద్రాసుచేరారు. వీరారెడ్డి నర్సింగ్‌హోంలో చేరారు. ఆపరేషన్ చేసి కఫం తీసివేయుబడింది. మాట పడిపోయింది. చూడవచ్చినవారిని చేతి సంజ్ఞలతో, వ్రాతలతో పలకరించేవారు. దాదాపు పదిరోజులకుపైగా ఆయన యిదే ఆందోళనకర పరిస్థితిలో మృత్యువుతో పోరాడుతూనేవచ్చారు. అపజయాలు బొత్తిగా ఎరుగనివాడు కాకపోయినా; వచ్చిన అపజయాలను వేటిని లెక్కచేయని స్వభావం గలిగిన ఎ. సి. భయంకరమైనక్యాన్సర్‌తో పోరాడి పోరాడిఅలసిపోయి కడకు మృత్యువుచేతిలో అపజయం పొందాడు. మొన్న 20 తేది సాయంత్రం 5 గంటలా 40 నిముషాలకు శాశ్వతంగా కన్నుమూశాడు.

ఆలస్యపువార్తలకు పేరుపడ్డ 'ఆకాశవాణి'ఆశ్చర్యకరంగా యీ వార్తను యే ఆలస్యంలేకుండా 6గంటల ప్రాంతీయవార్తల్లోనే

యింటికి నగరం నగరం నడిచివెళ్లింది. ఆనం వెంకటరెడ్డి, సంజీవరెడ్డిగారలు

ఏ.సి. భౌతిక కాయంవద్ద శోక భారంతో అధోముఖుడైన ముఖ్య మంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి
—ఫోటో: ఎతిరాజ్.

ప్రమాన్పడి కూర్చున్నారు. ఓదార్చేదానికి ఎవరికీ నోరురాలేదు, మాటాపెగల్లేదు. అందరికంఠాలూ మూగబోయాయి. ఎవరు ఎవర్ని ఓదార్చాలి? ఏమని ఓదార్చాలి?

ఎ.సి గారి నిలువెత్తు భౌతికకాయంవిది? మద్రాసునుండి కొనిరాబడుతుందని, ప్రజలసందర్శనార్థం వి.ఆర్. హైస్కూలు మైదానంలో వుంచబడుతుందని మైక్‌లో నగరమంతా ప్రకటించారు.

హైదరాబాదులో పురయ శాసన సభా సభ్యులు కల్సి లోకసభ స్పీకరు శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డికి ఘనంగా సన్మానం చేస్తున్న సందర్భంలో ఎవరో ముఖ్యమంత్రిని ప్రక్కకు పిల్చి ఎ. సి. నిర్యాణ వార్తను వినిపించారు. అంతే; అంతా నిశ్చేష్టులయ్యారు. ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డి, నీలం సంజీవరెడ్డి విమానంలో హైదరాబాదునుండి హుటాహుటి మద్రాసువచ్చి నేరుగా నర్సింగ్‌హోమ్‌కు చేరుకున్నారు.

ఎ. సి. భౌతిక దేహం త్రివర్ణ పతాకం చుట్టినశవపేటికలో వుంచబడి, మద్రాసు పోలీస్ వ్యాన్‌లో రాత్రి 9-45 గంటలకు నెల్లూరుకు బయలుదేరింది.

ఇక్కడ నెల్లూరులో వి. ఆర్. హైస్కూలు ప్రవేశద్వారం ముందు ప్రజల సందర్శనార్థం ఎ. సి. భౌతిక కాయం వుంచేందుకు పుష్పశయ్యా వేదికను అమర్చారు. ఎం. ఎస్. సుబ్బులక్ష్మిగారి శోక గీతాల రికార్డు సంగీతం పెట్టారు. ఆ సంగీతం వింటుంటే జనం గుండెల్లో ఏదో దేవినట్లుగా వుండింది.

ప్రజలు పల్లుపల్లుగా వి. ఆర్. హైస్కూలుమైదానంలో చేరుతూవచ్చారు; రాత్రి 11 అయింది, 12 అయింది. 'ఎ. సి' రాలేదు. ఒంటిగంట అయింది, రాలేదు. అయినాసరే, నడిరేయి దాటినాసరే జనం వస్తూనే వున్నారు; వచ్చి మైదానంలో మూగగా కాచుక్కూర్చుంటూనేవున్నారు. మైదానమంతా దృష్టి పారినంతవరకు

వేయి రాజకీయ స్నేహసాన్నిహిత్య సన్నివేశ స్మృతికెరటాలతో వ్యాకుల చిత్తుడైవున్న లోకసభస్పీకరు శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డి. —ఫోటో: ఎతిరాజ్.

పగటిపూట కూడా సరిగా కూయడం రాని మున్సిపల్ సైరను, అర్ధరాత్రి దాటిన తర్వాత ప్రాణంలేని ఎ. సి. దీర్ఘదేహాన్ని మద్రాసు వ్యాను మోసుకొచ్చి మైదానంలోకి దింపుతుంటగా మూడుసార్లు కుండ పోతగా రోదించింది. ఆజానుబాహుండైన ఎ. సి. సన్నని శవపేటికలో యిమిడిపోయాడు! దాన్ని దించి, పుష్పశయ్యా వేదికపై ఎత్తిపెట్టడం గగనమైపోయింది.

మా గూడూరు విలేఖరి కనుండి చెప్పాడు. తడ, సూళ్లూరుపేట, నాయుడుపేట, గూడూరులవద్ద కూడా వ్యాన్ ఆపి జనం ఆఖరుసారిగా ప్రాణం వీడిన ఏ. సి. తనువును దర్శించుకొని అశ్రుతర్పణం వదిలారట. ఎ. సి. శవం వున్న వ్యాను వెనుకమొత్తం 26 కార్లు వెంబడించాయట. ఎ. సి. తనువు వెంట మంత్రులెవరూ

—కొరప 7 వ పేజీలో

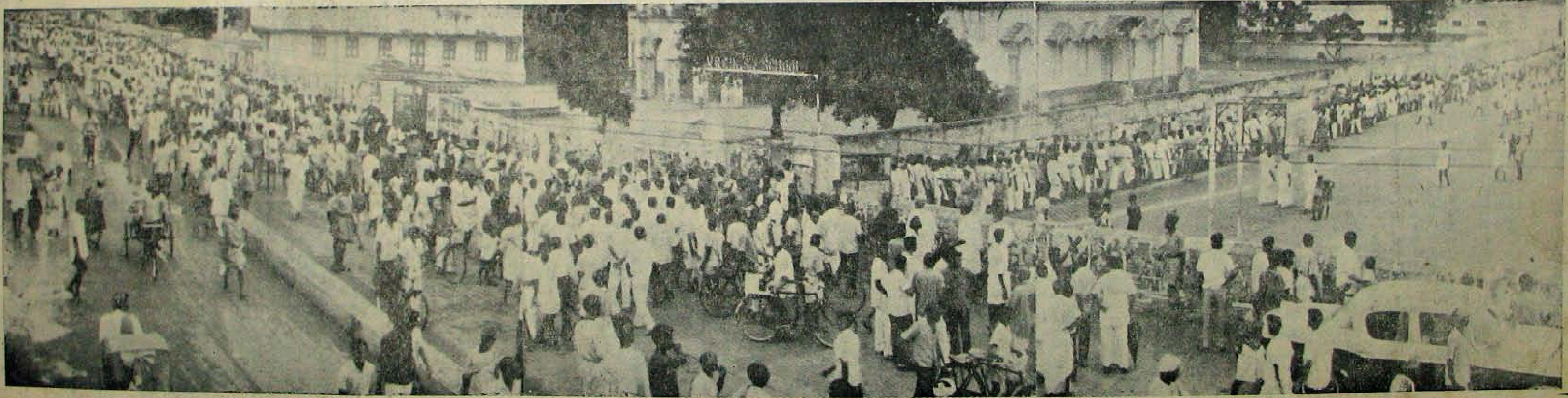

ప్రియతముడైన ఏ. సి. అంత్య దర్శనానికి తరగని కరగని క్యూలో సాగిపోతున్న వేలాదిప్రజ —ఫోటో: పి. వి. ఎస్. శర్మ.